

II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ KOMISE

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny EU k darování potravin

(2017/C 361/01)

Obsah

	<i>Strana</i>
1. Úvod	2
1.1. Souvislosti	2
1.2. Účel	3
2. Oblast působnosti	4
2.1. Co se rozumí přerozdělováním potravin?	4
2.2. Co jsou to přebytečné potraviny?	4
2.3. Kdo jsou jednotlivé zúčastněné subjekty?	5
3. Přerozdělování potravin: úloha a povinnosti zúčastněných subjektů	6
3.1. Činnosti přerozdělovacích a dobročinných organizací	8
3.1.1. Výběr přebytečných potravin pro přerozdělování	9
3.2. Sledovatelnost	9
4. Určení primární odpovědnosti a právní odpovědnosti v případě, že se objeví otázky týkající se bezpečnosti potravin	11
4.1. Právní souvislosti	11
4.2. Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin	12
5. Hygienické předpisy a přerozdělování přebytečných potravin	12
5.1. Obecné hygienické požadavky vztahující se na veškeré činnosti v oblasti darování potravin....	13
5.2. Zvláštní hygienické požadavky vztahující se na přerozdělování potravin živočišného původu....	13
5.3. Hygienické požadavky vztahující se na přerozdělování přebytečných potravin z odvětví pohostinství, veřejného stravování a stravovacích provozoven	14
5.4. Mrazení přebytečných potravin v zájmu snazšího přerozdělování	15
6. Poskytování informací o potravinách spotřebitelům	15
6.1. Právní souvislosti	15
6.2. Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin	17
6.2.1. Požadavky na informace u balených potravin	17
6.2.2. Požadavky jazykového charakteru	17
6.2.3. Požadavky na informace u nebalených potravin	17

6.3.	Vyznačení data	18
6.3.1.	Právní souvislosti	18
6.3.2.	Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin	18
6.3.3.	Vejce: pravidla pro vyznačování data a postupy přerozdělování	19
7.	Fiskální pravidla	19
7.1.	Daň z přidané hodnoty (DPH)	19
7.2.	Daňové pobídky	20
8.	Ostatní programy EU	21
8.1.	Fond evropské pomoci nejchudším osobám a darování potravin	21
8.2.	Společná organizace trhů se zemědělskými produkty	21
8.3.	Společná organizace trhů s produkty rybolovu a akvakultury	22
	Odkazy	23
Příloha 1:	Souhrnná tabulka právních předpisů, které jsou důležité pro darování potravin	25
Příloha 2:	Rozhodovací schéma: Musím jakožto maloobchodník dodávající potraviny dobročinné organizaci/potravinové bance nebo jakožto dobročinná organizace/potravinová banka dodržovat nařízení (ES) č. 853/2004?	29

1. ÚVOD

1.1. Souvislosti

V roce 2015 byla v EU téměř jedna čtvrtina obyvatel (119,1 milionu osob) ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením a 42,5 milionu osob si nemohlo co druhý den dovolit kvalitní jídlo ⁽¹⁾. Současně se odhaduje, že každý rok je v EU vyprodukováno přibližně 88 milionů tun potravinového odpadu se souvisejícími náklady ve výši 143 miliard EUR ⁽²⁾.

Kromě významných hospodářských a společenských dopadů vyvíjí plýtvání potravinami nepatřičný tlak na omezené přírodní zdroje a na životní prostředí. Podle Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) dochází u přibližně jedné třetiny veškerých potravin vyrobených ve světě ke ztrátám či plýtvání ⁽³⁾. Potraviny, které jsou sklizeny, nakonec však jsou ztraceny či vyplýtvány, spotřebují přibližně čtvrtinu veškeré vody použité v zemědělství každý rok ⁽⁴⁾ a potřebují ornou půdu o rozloze Číny ⁽⁵⁾. Potravinový odpad vytváří každoročně přibližně 8 % celosvětových emisí skleníkových plynů ⁽⁶⁾.

Při předcházení vzniku potravinového odpadu by hlavním těžištěm měla být opatření u zdroje, a to omezení produkce přebytků potravin v každé fázi potravinového řetězce (tj. výroba, zpracování, distribuce a spotřeba). Vzniknou-li přebytky potravin, je nejvhodnějším určením, které zajišťuje nejvyšší zhodnocení požitelných potravinových zdrojů, jejich přerozdělení pro lidskou spotřebu.

Darování potravin nejenže podporuje boj proti nedostatku potravin, nýbrž může být i účinnou pákou při snižování množství přebytečných potravin určených pro průmyslové použití nebo odeslaných ke zpracování odpadů a nakonec uložených na skládku. Ačkoliv je přerozdělování přebytečných potravin stále častějším jevem a výrobci potravin a maloobchodníci jsou ochotni darovat své přebytky potravinovým bankám a dobročinným organizacím, množství přerozdělených potravin dosud představuje malý zlomek celkového přebytku požitelných potravin, které jsou v EU k dispozici. Například v roce 2016 rozdělili členové Evropské federace potravinových bank (FEBA) 535 000 tun potravin 6,1 milionu osob ⁽⁷⁾, což představuje pouze malou část odhadovaného objemu potravinového odpadu, který je každoročně v EU vyprodukováno.

⁽¹⁾ Eurostat, 2017.

⁽²⁾ „Estimates of European food waste levels“, FUSIONS (březen 2016).

⁽³⁾ FAO (Organizace OSN pro výživu a zemědělství). 2011. „Global Food Losses and Food Waste – Extent, Causes and Prevention“. Řím: Organizace OSN pro výživu a zemědělství.

⁽⁴⁾ M. Kumm, H. de Moel, M. Porkka, S. Siebert, O. Varis a P.J. Ward. 2012. „Lost Food, Wasted Resources: Global Food Supply Chain Losses and Their Impacts on Freshwater, Cropland and Fertilizer Use“. *Science of the Total Environment* 438: 477–489.

⁽⁵⁾ FAO. 2013. „Food Wastage Footprint & Climate Change“. Řím: Organizace OSN pro výživu a zemědělství.

⁽⁶⁾ FAO. 2015. „Food Wastage Footprint & Climate Change“. Řím: Organizace OSN pro výživu a zemědělství.

⁽⁷⁾ Evropská federace potravinových bank (FEBA): <http://www.eurofoodbank.eu/> Organizace Tafel (německé „potravinové banky“, které nejsou členy FEBA) mimoto každoročně rozdělí zhruba 220 000 tun potravin přibližně 1,5 milionu osob.

Členské státy a zúčastněné strany určily u dárců a příjemců právní a provozní překážky přerozdělování bezpečných, poživatelných potravin v EU ⁽¹⁾. Akční plán, který Komise navrhla na podporu oběhového hospodářství ⁽²⁾, proto mimo jiné vyžaduje, aby Komise vyjasnila právní předpisy EU týkající se potravin s cílem usnadnit darování potravin.

1.2. Účel

Cílem těchto pokynů je vyjasnit příslušná ustanovení právních předpisů EU a pomoci odstranit překážky přerozdělování potravin na základě stávajícího regulačního rámce EU. Tyto pokyny mají konkrétně:—

- usnadnit dodržování příslušných požadavků stanovených v regulačním rámci EU (např. bezpečnost potravin, hygiena potravin, sledovatelnost, odpovědnost, DPH atd.) ze strany poskytovatelů a příjemců přebytečných potravin,
- podpořit společný výklad pravidel EU vztahujících se na přerozdělování přebytečných potravin ze strany regulačních orgánů v členských státech EU.

Pokyny EU k darování potravin se nutně zaměřují na záležitosti, jimiž je třeba se zabývat na úrovni EU, a mají tudíž doplňovat, nikoli však duplikovat pokyny zavedené v jednotlivých členských státech. Pokyny vypracované na vnitrostátní a/nebo odvětvové úrovni, často vyhotovené společně partnery při přerozdělování a příslušnými orgány (na vnitrostátní a/nebo regionální úrovni), hrají důležitou úlohu při zajišťování bezpečnosti potravin a sledovatelnosti a při vyjasnění úlohy a povinností jednotlivých zúčastněných subjektů podílejících se na opětovném využití a přerozdělování přebytečných potravin ⁽³⁾. Odvětvové pokyny platné v celé EU ⁽⁴⁾ mohou podpořit snahy o přerozdělování potravin a prosazovat sdílení osvědčených postupů.

Komise proto důrazně doporučuje, aby byla na vnitrostátní úrovni vypracována příslušná pravidla a/nebo pokyny pro darování potravin s cílem jednoznačně pro všechny zúčastněné subjekty stanovit pravidla a provozní postupy existující na vnitrostátní úrovni, včetně příslušných povinností klíčových zúčastněných subjektů, v zájmu snazšího dodržování předpisů a prosazování osvědčených postupů. V tomto ohledu mohou pokyny EU k darování potravin, které přijala Evropská komise po konzultaci s platformou EU věnovanou ztrátám potravin a plýtvání potravinami ⁽⁵⁾, sloužit pro zúčastněné subjekty v členských státech jako referenční dokument, který lze vzít v úvahu při vypracovávání vnitrostátních pokynů a pravidel.

Rovněž pokyny členských států mohou blíže objasňovat úlohu a povinnosti provozovatelů potravinářských podniků v oblastech, v nichž se uplatňují vnitrostátní pravidla, například co se týká odpovědnosti (viz také oddíl 4). Příslušné vnitrostátní orgány mohou mimoto podporovat vypracování a šíření příruček osvědčených postupů při opětovném využití a přerozdělování přebytečných potravin v souladu s čl. 8 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin ⁽⁶⁾. Na podporu darování potravin mohou příslušné vnitrostátní orgány uvážit daňové pobídky pro provozovatele potravinářských podniků (viz oddíl 7.2), jakož i provádění informačních, komunikačních a vzdělávacích činností dotčenými zúčastněnými subjekty za účelem další podpory postupů přerozdělování bezpečných potravin v praxi.

⁽¹⁾ Doloženo například ve srovnávací studii právních předpisů a postupů členských států v oblasti darování potravin („Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations“) (EHSV, 2014); dokumentech „Counting the Cost of Food Waste: EU food waste prevention“ (UK House of Lords, 2013–2014); „Review of EU legislation and policies with implications on food waste“ (FUSIONS, 2015); „Food redistribution in the Nordic Region“ (Severská rada ministrů, TemaNord, 2014–2016); jakož i během schůzek Komise s příslušnými vnitrostátními orgány a zúčastněnými stranami a v příspěvcích obdržенých od příslušných vnitrostátních orgánů a zúčastněných stran, včetně členů platformy EU věnované ztrátám potravin a plýtvání potravinami, která byla zřízena v roce 2016 jako součást akčního plánu pro oběhové hospodářství (viz http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/index_en.htm).

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“ (COM(2015) 614 final).

⁽³⁾ „Food redistribution in the Nordic Region, phase II: identification of best practice models for enhanced food redistribution“ (Severská rada ministrů, TemaNord, 2016).

⁽⁴⁾ Například dokument „Every Meal Matters – Food donation guidelines“ vyhotovený FoodDrinkEurope/EuroCommerce/Evropskou federací potravinových bank – schváleno Stálým výborem pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva při Evropské komisi.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 1).

V zájmu snazšího sdílení informací o vnitrostátních postupech darování potravin zveřejňuje Komise pokyny, které existují v členských státech EU, na svých internetových stránkách věnovaných předcházení plýtvání potravinami⁽¹⁾. Pokud jsou vnitrostátní a unijní odvětvové průvodce osvědčenými postupy týkajícími se darování potravin vypracovány na základě pravidel EU pro hygienu potravin⁽²⁾ a oznámeny Evropské komisi, jsou rovněž zpřístupněny v on-line registru⁽³⁾.

2. OBLAST PŮSOBNOSTI

Oblast působnosti pokynů EU k darování potravin zahrnuje opětovné využití a přerozdělování potravin, které jejich vlastníky poskytnou bezplatně, provozovateli potravinářských podniků.

2.1. Co se rozumí přerozdělováním potravin?

Přerozdělování potravin je postup, jehož prostřednictvím jsou přebytečné potraviny získány zpět, shromážděny a poskytnuty lidem, zejména osobám v nouzi.

V rámci své činnosti v oblasti předcházení ztrátám potravin a plýtvání potravinami navrhl multidisciplinární tým Organizace OSN pro výživu a zemědělství následující definici „opětovného využití a přerozdělení bezpečných a výživných potravin k lidské spotřebě“⁽⁴⁾:

- „Opětovným využitím bezpečných a výživných potravin k lidské spotřebě“ je získání – za úplatu či zdarma – potravin (zpracovaných potravin, polotovarů nebo surovin), které by byly jinak vyřazeny nebo odebrány z dodavatelských řetězců v zemědělství, živočišné výrobě a rybolovu v rámci potravinového systému. „Přerozdělováním bezpečných a výživných potravin k lidské spotřebě“ se rozumí uchovávání nebo zpracování a poté rozdělení obdržených potravin podle příslušných rámců bezpečnosti a jakosti a regulačních rámců, a to přímo nebo prostřednictvím zprostředkovatelů, za úplatu či zdarma, osobám, které k nim mají přístup za účelem příjmu potravy.

Na podporu probíhajícího úsilí, a to na úrovni Evropské unie i na vnitrostátní úrovni, o prosazování zdravé a vyvážené stravy u všech evropských občanů, zejména dětí, by přerozdělování potravinářských výrobků mělo vzít pokud možno v potaz jejich příspěvek k vyvážené stravě. V tomto ohledu by se jako referenční dokumenty měla použít vnitrostátní výživová doporučení.

Pokyny EU k darování potravin, jež jsou v souladu s definicí přerozdělování potravin, kterou navrhla FAO, mají vyjasnit příslušná ustanovení právních předpisů EU, jež se použijí v případě bezplatného poskytnutí potravinářských výrobků jejich vlastníkem. Přerozdělování potravin zahrnuje rozmanitou škálu zúčastněných subjektů, sítí a činností, které se rychle vyvíjejí. Ačkoliv nejčastějšími a hlavními partnery v oblasti přerozdělování potravin jsou potravinové banky, níže uvedené pokyny, které se týkají uplatňování příslušných pravidel EU (např. bezpečnost potravin, hygiena potravin, informace pro spotřebitele, odpovědnost atd.), lze uplatnit rovněž na jiné modely přerozdělování potravin a/nebo zúčastněné subjekty v oblasti přerozdělování potravin. K těmto subjektům mohou patřit subjekty vykonávající neziskové činnosti v oblasti přerozdělování potravin, jako jsou sociální supermarkety nebo restaurace, v nichž konečný příjemce může v některých případech za získání potravin nebo jídla provést nominální platbu.

2.2. Co jsou to přebytečné potraviny?

Přebytečné potraviny zahrnující hotové potravinářské výrobky (včetně čerstvého masa, ovoce a zeleniny), částečně upravené produkty nebo složky potravin mohou vzniknout v kterékoli fázi výrobního a distribučního řetězce, a to z různých důvodů. K přebytkům v zemědělském a výrobním odvětví mohou vést například potraviny, které nesplňují specifikace výrobce a/nebo odběratele (např. rozdíly v barvě, velikosti, tvaru atd. výrobku), jakož i chyby při výrobě a v označení. Potíže při řízení nabídky a poptávky mohou vést k nadměrným objednávkám a/nebo k zrušení objednávek. Otázky související s vyznačováním data, jako je nedostatečná zbývajících životnost výrobku při dodání nebo vnitrostátní pravidla znemožňující přerozdělování potravin s prošlým datem „minimální trvanlivost do“, mohou bránit rovněž prodeji a distribuci prostřednictvím obvyklých maloobchodních kanálů.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

⁽²⁾ Nařízení (ES) č. 853/2004.

⁽³⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/hygienelegislation/>

⁽⁴⁾ Organizace OSN pro výživu a zemědělství (květen 2015). Komplexní definice „opětovného využití a přerozdělení bezpečných a výživných potravin k lidské spotřebě“ (<http://www.fao.org/save-food/news-and-multimedia/news/news-details/en/c/288692/>).

Přebytečné potraviny mohou být přerozděleny, pokud jsou vhodné k lidské spotřebě a splňují veškeré požadavky na bezpečnost potravin⁽¹⁾, jak jsou stanoveny v pravidlech EU týkajících se bezpečnosti potravin a poskytování informací o potravinách spotřebitelům a v příslušných vnitrostátních pravidlech. K potravinám, které jsou vhodné pro darování, mohou patřit například výrobky, které nesplňují specifikace výrobce nebo odběratele; u nichž došlo ke změně balení a/ nebo označení, není však ohrožena bezpečnost potraviny ani informace pro spotřebitele; na nichž je vyznačena doba (např. výrobky určené pro konkrétní období prázdnin nebo propagační činnost); které jsou sklizeny na polích se souhlasem producenta; které mají prošlé datum „minimální trvanlivost do“, lze je však bezpečně konzumovat; které byly shromážděny a/nebo zabaveny regulačními orgány z jiných důvodů, než je bezpečnost potravin atd.

Přerozdělování přebytečných potravin a činnosti v oblasti darování potravin mohou proto provozovatelé potravinářských podniků provádět v kterékoli fázi potravinového řetězce. Provozovatelé potravinářských podniků (např. zemědělci, výrobci potravin a maloobchodníci) mohou darovat přebytečné potraviny prostřednictvím přerozdělovacích organizací (jako jsou potravinové banky), sběrných sítí a jiných dobročinných organizací, nebo přímo spotřebitelům (např. zaměstnancům).

2.3. Kdo jsou jednotlivé zúčastněné subjekty?

Pokyny EU k darování potravin zahrnují zúčastněné subjekty, které se účastní jednotlivých fází potravinového řetězce, ať už se jedná o dárce, nebo o příjemce. Tyto pokyny se zabývají konkrétní odpovědností a povinnostmi provozovatelů potravinářských podniků při přerozdělování přebytečných potravin, jak jsou stanoveny v potravinovém právu EU, a zejména v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²⁾ o obecném potravinovém právu, a mají je objasnit.

Sít pro přerozdělování přebytečných potravin v EU je složitá a zahrnuje různé kategorie zúčastněných subjektů a provozní postupy.

„Dárcovské“ organizace

Jedná se o provozovatele potravinářských podniků, kteří mohou poskytnout přebytečné potraviny z jednotlivých fází potravinového řetězce, tj.: prvovýroby, zpracování a výroby potravin, maloobchodu a jiné distribuce a rovněž z odvětví veřejného stravování a pohostinství.

„Přijímající“ organizace

Jedná se o organizace podílející se na přerozdělování přebytečných potravin, které lze klasifikovat jako „operativní“ nebo „podpůrné“ organizace, přičemž některé z nich plní obě funkce⁽³⁾:

- „Podpůrné“ organizace přijímají od účastníků potravinového řetězce darované potraviny, které přepravují, skladují a přerozdělují síti přidružených a způsobilých dobročinných organizací, včetně charit, sociálních restaurací, sociálních podniků atd.
- „Operativní“ organizace přijímají darované potraviny od „podpůrných“ organizací a/nebo přímo od účastníků potravinového řetězce. Tyto organizace pak potraviny poskytují svým příjemcům v různých formách (např. potravinové balíky, vývařovny pro chudé, jídlo podávané v sociálních restauracích/kavárnách atd.); některé mohou potravinářské výrobky prodávat rovněž lidem v nouzi za dotovanou cenu.

V mnoha členských státech se „podpůrné“ organizace nazývají „potravinovými bankami“; v některých členských státech (např. Estonsko, Německo a Nizozemsko) však „potravinové banky“ nejenže přerozdělují potraviny ostatním organizacím, nýbrž poskytují potraviny také přímo konečným příjemcům. Činnosti jak „operativních“, tak i „podpůrných“ organizací se mohou v jednotlivých členských státech lišit: některé omezují svou činnost na skladování, přepravu a distribuci potravin; jiné zpracovávají a připravují potraviny a/nebo jídla poskytovaná konečnému příjemci.

V tomto dokumentu jsou „podpůrné“ organizace označeny jako „přerozdělovací organizace“ a „operativní“ organizace jako „dobročinné organizace“.

⁽¹⁾ Organizace UK WRAP vydala pokyny ohledně toho, co představuje přebytek potravin vhodných pro přerozdělení, v rámci nástroje, který má výrobnímu odvětví pomoci zvýšit přerozdělování přebytečných potravin a nápojů ve Spojeném království. „Framework for Effective Redistribution Partnerships“ (WRAP, 2016).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽³⁾ Klasifikace navržená v pokynech k darování potravin, které vypracovaly FoodDrinkEurope, EuroCommerce a Evropská federace potravinových bank, *Every Meal Matters*, červen 2016, s. 16.

Soukromí dárci

Nařízení o obecném potravinovém právu, které stanoví legislativní rámec, na němž je založeno potravinové právo EU, se nevztahuje na prvovýrobu pro soukromé domácí použití ani na domácí přípravu potravin, na manipulaci s nimi nebo na jejich skladování pro soukromou domácí spotřebu. Z toho tudíž vyplývá, že soukromé osoby, které poskytují potraviny *ad hoc* na společenských či jiných dobročinných akcích, včetně iniciativ ke sběru potravin, jsou, stejně jako dobročinné organizace, které přijímají příležitostně potraviny od soukromých osob, od povinností týkajících se obecného potravinového práva osvobozeny. Členské státy však mohou ve vnitrostátních pravidlech nebo doporučeních poskytnout další objasnění s cílem pomoci poskytovatelům potravin pro dobročinné a společenské akce, kteří dostávají příspěvky od soukromých dárců, splnit požadavek na podávání bezpečných potravin.

Pravidla EU pro hygienu potravin a poskytování informací o potravinách se mimoto vztahují pouze na podniky, jejichž koncepce předpokládá určitou kontinuitu činností a určitý stupeň organizace. Oblast působnosti pokynů EU k darování potravin proto nezahrnuje činnosti, jako je příležitostná manipulace s potravinami, příprava potravin, jejich skladování a podávání soukromými osobami na akcích, jako jsou církevní, školní nebo vesnické slavnosti. Další vodítko v této oblasti je uvedeno v oddíle 3.8 „Pokynů pro provádění některých ustanovení nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin“⁽¹⁾. Příslušné vnitrostátní orgány mohou vydat další pokyny s cílem objasnit, zda dodávky potravin pro společenské a dobročinné akce vyžadují registraci podle pravidel hygieny potravin⁽²⁾.

„Zprostředkovatelské“ organizace

V zájmu snazšího přerozdělování potravin mohou služby poskytovat rovněž zprostředkovatelské organizace, a to s cílem umožnit kontakt mezi dárci a příjemci potravin a zajistit soulad nabídky přebytkových potravin s potenciální poptávkou. Využívají-li se sítě informačních a komunikačních technologií (IKT), vlastník platformy nebo jiného digitálního nástroje se vybízí, aby dárce a příjemce potravin upozornil – v případech, kdy jsou těmito zúčastněnými subjekty provozovatelé potravinářských podniků (viz oddíl 3) – na jejich příslušné povinnosti podle potravinového práva EU. Organizace odpovědná za síť IKT se bude považovat za poskytovatele „služeb informační společnosti“ podle definice ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES o elektronickém obchodu⁽³⁾.

V případech, kdy k činnostem „zprostředkovatelské“ organizace patří příprava potravin, manipulace s nimi, jejich skladování a/nebo distribuce (například správa veřejného chladicího zařízení, kdy jsou přebytkové potraviny poskytnuty dárci za účelem dalšího přerozdělení), se vlastník bude pravděpodobně považovat za provozovatele potravinářského podniku. V těchto případech budou pro jejich činnosti relevantní pokyny EU k darování potravin.

3. PŘEROZDĚLOVÁNÍ POTRAVIN: ÚLOHA A POVINNOSTI ZÚČASTNĚNÝCH SUBJEKTŮ

Na přerozdělování přebytkových potravin se vztahuje obecné potravinové právo. Činnosti související s dodávkami potravin, ziskové či neziskové, se jednoznačně považují za „uvádění potravin na trh“:

- „uváděním na trh“ se rozumí držení potravin nebo krmiv za účelem prodeje, včetně nabízení k prodeji nebo jakékoli jiné formy převodu, zdarma nebo za úplatu, jakož i prodej, distribuce a další formy převodu jako takové⁽⁴⁾.

Organizace, které přijímají přebytkové potraviny (přerozdělovací nebo dobročinné), se podle obecného potravinového práva považují za provozovatele potravinářských podniků:

- „potravinářským podnikem“ se rozumí veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_cs.pdf

⁽²⁾ Viz např.: Guidance on the application of EU food hygiene law to community and charity food provision, UK Food Standards Agency, březen 2016.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽⁴⁾ Čl. 3 bod 8 nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽⁵⁾ Čl. 3 bod 2 nařízení o obecném potravinovém právu.

- „provozovatelem potravinářského podniku“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí ⁽¹⁾).

V článku 17 nařízení o obecném potravinovém právu je úloha všech provozovatelů potravinářských podniků v celém potravinovém řetězci (tj. zemědělců, výrobců potravin a krmiv, dovozců, zprostředkovatelů, distributorů, veřejných a soukromých podniků společného stravování, přerazdělovacích a dobročinných organizací atd.) a příslušných orgánů v členských státech EU vymezena takto:

- „1. Provozovatelé potravinářských a krmivářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce zajistí v podnicích, které řídí, aby potraviny a krmiva splňovaly požadavky potravinového práva, které se týkají jejich činnosti, a kontrolují plnění těchto požadavků.
2. Členské státy zajišťují dodržování potravinového práva a sledují a ověřují, zda provozovatelé potravinářských a krmivářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce plní odpovídající požadavky potravinového práva. [...]“ ⁽²⁾).

V čl. 17 odst. 1 je provozovatelům potravinářských podniků uložena povinnost účastnit se aktivně plnění požadavků potravinového práva a ověřovat plnění těchto požadavků. Tento obecný požadavek úzce souvisí s jinými závaznými požadavky, které jsou stanoveny ve zvláštních potravinářských právních předpisech [např. uplatňování zásad analýzy nebezpečí a kritických kontrolních bodů (HACCP) v oblasti hygieny potravin]. Primární odpovědnost ⁽³⁾ za plnění všech požadavků (unijního a vnitrostátního) potravinového práva tudíž světuje provozovatelům potravinářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce v rámci podniků (nebo činnosti v potravinovém řetězci), které řídí.

Jelikož provozovatel potravinářského podniku má nejlepší předpoklady vytvořit spolehlivý systém dodávání potravin a zajistit, aby dodávané potraviny byly bezpečné, má primární odpovědnost za zajištění souladu s potravinovým právem, a zejména bezpečnosti potravin. (Co se týká vzájemného vztahu mezi primární odpovědností a právní odpovědností, viz oddíl 4.)

S ohledem na veškeré činnosti související s výrobou a distribucí potravin musí provozovatelé potravinářských podniků, kteří se podílejí na přerazdělování přebytečných potravin, v každém jednotlivém případě posoudit příslušné požadavky a mimo jiné zajistit, aby nebyla ohrožena bezpečnost potravin a informace pro spotřebitele. K příkladům povinností vyplývajících z obecného požadavku na primární odpovědnost organizací, které manipulují s přebytečnými potravinami a přerazděluje je (přerazdělovací a dobročinné organizace), patří například nutnost zajistit náležité skladování zmrazených potravin k zachování chladicího řetězce, jak vyžadují pravidla EU pro hygienu potravin, a zákaz přerazdělování potravin s prošlým datem „spotřebujte do“, jak je stanoveno v pravidlech EU pro poskytování informací o potravinách spotřebitelům v souvislosti s požadavky na bezpečnost, které jsou stanoveny v obecném potravinovém právu ⁽⁴⁾).

Provozovatelé potravinářských podniků, kteří se podílejí na přerazdělování potravin, by měli uplatňovat správnou hygienickou praxi a zavést systém vlastních kontrol (HACCP) ⁽⁵⁾. Vymezení takovýchto systémů vlastních kontrol, které jsou přizpůsobeny činností v oblasti přerazdělování, může přerazdělovací a dobročinné organizace podpořit při řízení provozních rizik a při ověřování splnění požadavků; například prostřednictvím zaznamenávání a ověřování teplot v chladírnách. Při vypracovávání takového plánu lze použít přiměřený, pružný přístup, jak je vysvětleno v příslušném sdělení Komise ⁽⁶⁾.

Jakožto provozovatelé potravinářských podniků musí přerazdělovací a dobročinné organizace rovněž ověřit, zda jsou u činností, které řídí, splněny požadavky potravinového práva, a v této souvislosti mohou odmítnout výrobky navrhované pro darování, jež by mohly pro konečného spotřebitele představovat riziko (např. výrobky s poškozeným obalem, neobvyklý aspekt potraviny, výrobek s blížícím se datem „spotřebujte do“, aby bylo možné jeho bezpečné přerazdělení a použití spotřebitelem před uplynutím doby použitelnosti atd.).

⁽¹⁾ Čl. 3 bod 3 nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽²⁾ Čl. 17 odst. 1 a 2 nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽³⁾ 30. bod odůvodnění nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽⁴⁾ Článek 24 nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům stanoví, že „po uplynutí data použitelnosti se potravina nepovažuje za bezpečnou (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18) v souladu s čl. 14 odst. 2 až 5 nařízení (ES) č. 178/2002“.

⁽⁵⁾ Postupy založené na zásadách HACCP nebo „systém HACCP“: postupy založené na zásadách analýzy rizik a kritických kontrolních bodů (HACCP), tj. systém vlastních kontrol, který v souladu se zásadami HACCP identifikuje, hodnotí a kontroluje závažná nebezpečí pro bezpečnost potravin.

⁽⁶⁾ Sdělení Komise – Pokyny k provádění systémů řízení bezpečnosti potravin zaměřené na programy nezbytných předpokladů (PNP) a postupy založené na zásadách HACCP, včetně otázek zjednodušení/pružnosti jejich provádění v některých potravinářských podnicích (2016/C 278/01) (JO C 278, 30.7.2016, s. 1).

Stejně jako všichni účastníci potravinového řetězce musí i přerozdělovací a dobročinné organizace zejména zajistit, aby byly potraviny uváděné na trh bezpečné v souladu s požadavky na bezpečnost potravin stanovenými v článku 14 nařízení o obecném potravinovém právu, který zní:

„1. Potravina nesmí být uvedena na trh, není-li bezpečná.

2. Potravina se nepovažuje za bezpečnou, je-li považována za a) škodlivou pro zdraví; b) nevhodnou k lidské spotřebě. [...]“⁽¹⁾.

Pojmy „škodlivé pro zdraví“ a „nevhodné k lidské spotřebě“ jsou blíže objasněny v čl. 14 odst. 3 až 5 nařízení o obecném potravinovém právu a v pokynech⁽²⁾, které vypracovala Komise a členské státy na podporu všech účastníků při plnění povinností souvisejících s obecným potravinovým právem.

Obecné potravinové právo zavádí u všech potravin uváděných na trh EU rovněž obecný požadavek na sledovatelnost (viz také oddíl 3.2, v němž je tento požadavek blíže rozveden):

„— Ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce je nutné zajistit sledovatelnost potravin, krmiv, zvířat určených k produkci potravin a jakékoli jiné látky, která je určena k přimíslení do potraviny nebo krmiva nebo u níž se předpokládá, že do nich bude přimíslena“⁽³⁾.

K splnění obecného požadavku na sledovatelnost musí organizace účastníci se přerozdělování přebytečných potravin vést záznamy o tom, kde potraviny pořízují, a pokud poskytují potraviny jiným podnikům, musí rovněž dokumentovat, komu byly potraviny distribuovány (viz oddíl 3.2).

Všichni provozovatelé potravinářských podniků musí také stáhnout nebezpečné potraviny z trhu, převzít je zpět nebo je oznámit, jak je uvedeno v článku 19 obecného potravinového práva:

„1. Jestliže se provozovatel potravinářského podniku domnívá nebo má důvod se domnívat, že potravina, kterou dovezl, vyprodukoval, zpracoval, vyrobil nebo distribuoval, není v souladu s požadavky na bezpečnost potravin, neprodleně přistoupí ke stažení dotyčné potraviny z trhu, pokud tato potravina již není pod bezprostřední kontrolou tohoto původního provozovatele potravinářského podniku, a uvědomí o tom příslušné orgány. Jestliže se již produkt mohl dostat ke spotřebiteli, provozovatel účinně a přesně informuje spotřebitele o důvodu jeho stažení, a je-li to nezbytné, převezme zpět od spotřebitelů již dodané produkty, nestačí-li k dosažení vysoké úrovně ochrany zdraví jiná opatření.

2. Provozovatel potravinářského podniku odpovědný za maloobchodní nebo distribuční činnost, která nemá vliv na balení, označování, bezpečnost nebo neporušenost potraviny, zahájí v mezích své činnosti postupy, jimiž se z trhu stahují výrobky nesplňující požadavky na bezpečnost potravin, a přispívá k bezpečnosti potraviny tím, že předá významné informace nezbytné ke sledování potraviny, přičemž spolupracuje na opatřeních producentů, zpracovatelů, výrobců nebo příslušných orgánů.

3. Provozovatel potravinářského podniku neprodleně uvědomí příslušné orgány, pokud se domnívá nebo má důvod se domnívat, že potravina, kterou uvedl na trh, může být škodlivá pro lidské zdraví. Provozovatel uvědomí příslušné orgány o opatřeních, která přijal s cílem předejít riziku pro konečného spotřebitele, a nebrání žádné osobě ani žádnou osobu neodrazuje od toho, aby v souladu s vnitrostátními právními předpisy a právní praxí spolupracovala s příslušnými orgány, lze-li tím předejít riziku spojenému s potravinou nebo toto riziko zmenšit či vyloučit. [...]“

3.1. Činnosti přerozdělovacích a dobročinných organizací

Povaha činnosti organizace a její model provozování určují konkrétní pravidla, která se uplatňují podle regulačního rámce EU pro bezpečnost potravin a poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Skutečnost, zda organizace přerozděluje potraviny jiné organizaci (tj. „mezi podniky“), nebo přímo konečnému příjemci („mezi podniky a spotřebiteli“), a druh činnosti, kterou vykonává (např. darování potravin živočišného původu, příprava jídel), mohou vést k rozdílným požadavkům, pokud jde o sledovatelnost, hygienu potravin a informace o potravinách.

⁽¹⁾ Čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽²⁾ Pokyny pro provádění článků 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nařízení (ES) č. 178/2002 o obecném potravinovém právu. Závěry Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat. https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_req_guidance_rev_8_en.pdf

⁽³⁾ Článek 18 nařízení o obecném potravinovém právu.

Je proto důležité v každém jednotlivém případě posoudit druh činnosti, kterou organizace působící v oblasti přerozdělování potravin vykonávají, neboť platná pravidla a související povinnosti se mohou lišit.

Jelikož činnosti přerozdělovacích a dobročinných organizací v zásadě souvisejí s distribucí potravin, mohou se tyto organizace podle obecného potravinového práva považovat za provozovatele potravinářských podniků vykonávající „maloobchodní“ činnost.

— „Maloobchodem“⁽¹⁾ se rozumí manipulace s potravinami nebo jejich zpracování a skladování v místě prodeje nebo dodávky konečnému spotřebiteli; zahrnuje distribuční terminály, provozy veřejného stravování, závodní jídelny, podnikové restaurační služby, restaurace a další podobné stravovací provozovny, obchody, distribuční centra supermarketů a velkoobchodní prodejny.

Podle pravidel EU pro hygienu potravin se přerozdělovací a dobročinné organizace v zásadě považují za „maloobchod“ nebo distribuční centra s činnostmi, které jsou omezeny na skladování a přepravu. Uplatňování pravidel EU pro hygienu potravin, včetně zvláštních opatření souvisejících s potravinami živočišného původu, je blíže objasněno v oddíle 5.

Podle pravidel EU v oblasti označování potravin lze přerozdělovací a dobročinné organizace, které připravují potraviny určené k přímé spotřebě konečným spotřebitelem, považovat za „zařízení společného stravování“. Důsledky tohoto postavení s ohledem na povinnosti týkající se poskytování informací o potravinách spotřebitelům jsou podrobně rozvedeny v kapitole 6.

— „Zařízením společného stravování“⁽²⁾ se rozumí jakékoli zařízení (včetně vozidel, stánků s pevným stanovištěm a přenosných stánků), jako jsou například restaurace, závodní jídelny, školy, nemocnice a cateringové firmy, v němž se v rámci běžné činnosti připravují potraviny určené k přímé spotřebě konečným spotřebitelem.

3.1.1. Výběr přebytečných potravin pro přerozdělování

Potraviny nesmějí být uvedeny na trh, nejsou-li bezpečné. Některé členské státy a zúčastněné strany požadovaly objasnění ohledně přerozdělování výrobků, které jsou složeny z více jednotek, z nichž některé nemusí být vhodné k lidské spotřebě. K těmto výrobkům může patřit například: sáček s pomeranči, z nichž jeden je plesnivý; vícenásobné balení jogurtů, z nichž jeden může mít porušený uzávěr, nebo krabice vajec, z nichž jedno může být rozbíté. Pravidla EU pro bezpečnost potravin nezakazují provozovateli potravinářského podniku vybrat tyto potraviny za účelem jejich přerozdělení. Konkrétně v čl. 14 odst. 6 nařízení o obecném potravinovém právu je stanoveno:

„— Pokud je nebezpečná potrava součástí dávky, šarže nebo zásilky potravin zařazených do stejné kategorie nebo odpovídajících stejnému popisu, předpokládá se, že všechny potraviny v dané dávce, šarži nebo zásilce rovněž nejsou bezpečné, pokud důkladné šetření neprokáže, že neexistují důkazy o tom, že zbytek dávky, šarže nebo zásilky není bezpečný.“

Činnosti jako otevření sítky s pomeranči k oddělení zkaženého ovoce od ovoce, které je vhodné k lidské spotřebě (bez ohledu na to, zda tak učiní dárce (např. maloobchodník) nebo příjemce (např. přerozdělovací/dobročinná organizace)), jsou tudíž přípustné, pokud lze po podrobném posouzení zajistit, že požívání potravin, které mají být přerozděleny, je bezpečné.

Při provádění tohoto podrobného posouzení může být provozovatel potravinářského podniku veden úvahami týkajícími se určení, zda je potrava nevhodná k lidské spotřebě, jak je uvedeno v pokynech Komise pro provádění obecného potravinového práva⁽³⁾. Při tomto posouzení lze vzít v úvahu řadu faktorů, jako je: druh výrobku (např. potrava podléhající/nepodléhající zkázce); složení výrobku (např. vysoký/nízký obsah vlhkosti); druh/úroveň zpracování; vizuální a organoleptické vlastnosti; neporušenost balení a jednotlivých jednotek; doba použitelnosti výrobku; manipulační, skladovací a přepravní podmínky; návod k použití (je-li použitelný) atd.

3.2. Sledovatelnost

Zajištění sledovatelnosti potravin ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce představuje jednu z hlavních povinností uložených provozovatelům potravinářských podniků podle obecného potravinového práva na ochranu spotřebitelů před riziky spojenými s potravinovým dodavatelským řetězcem a pro zajištění bezpečnosti potravin. Bylo-li zjištěno riziko, které vyžaduje odstranění potravin z trhu, systémy sledovatelnosti zajišťují, aby byl tento proces řízen včas a účinně.

⁽¹⁾ Čl. 3 bod 7 nařízení o obecném potravinovém právu.

⁽²⁾ Čl. 2 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) č. 1169/2011.

⁽³⁾ Pokyny pro provádění článků 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nařízení (ES) č. 178/2002 o obecném potravinovém právu.

Dárci potravin, kteří jsou sami provozovateli potravinářských podniků, musí zřídit systém sledovatelnosti bez ohledu na to, zda jsou tyto potraviny uvedeny na trh za účelem prodeje, nebo poskytnuty bezplatně přerozdělovacím a/nebo dobročinným organizacím. Jak je objasněno v oddíle 2.2, od povinností týkajících se sledovatelnosti jsou osvobozeny soukromé osoby, které poskytují potraviny *ad hoc* na společenských nebo jiných dobročinných akcích, a dobročinné organizace, které přijímají příležitostně potraviny od soukromých dárců.

Příjemci přebytných potravin, tj. přerozdělovací a dobročinné organizace, musí stejně jako všichni provozovatelé potravinářských podniků zavést opatření týkající se sledovatelnosti, která jsou zapotřebí k zajištění bezpečnosti potravinového řetězce. Na úrovni EU byla stanovena rovněž zvláštní pravidla týkající se potravin živočišného původu ⁽¹⁾ a klíčků a semen určených pro produkci klíčků ⁽²⁾ k zajištění správného uplatňování požadavků na sledovatelnost těchto potravin vzhledem k minulým zkušenostem při zvládání krizí v oblasti bezpečnosti potravin. Další informace o způsobu uplatňování požadavků na sledovatelnost v praxi jsou uvedeny rovněž v pokynech na podporu všech účastníků při plnění povinností týkajících se obecného potravinového práva ⁽³⁾.

Tyto pokyny například stanoví, že k splnění požadavků stanovených v článku 18 je nutno uchovávat alespoň tyto informace:

- název, adresa dodavatele a identifikace poskytnutých produktů,
- název, adresa zákazníka a identifikace dodaných produktů,
- datum a případně čas uskutečnění transakce/dodávky,
- případně objem nebo množství.

Pokud jde o minimální dobu uchovávání záznamů, pokyny stanoví, že cíle nařízení bude pravděpodobně splňovat pětileté období ode dne výroby nebo dodání.

Jelikož k přerozdělování potravin dochází na konci potravinového řetězce a potraviny nejsou přerozdělovacími a dobročinnými organizacemi zpravidla skladovány dlouhou dobu, Komise se domnívá, že vhodná orientační lhůta pro uchovávání záznamů činí dva až pět let. Členské státy mohou tyto lhůty blíže upřesnit ve vnitrostátních pravidlech a/nebo pokynech; včetně například možného přizpůsobení lhůt vyžadovaných pro uchovávání záznamů podle povahy dotyčné činnosti (např. v případě sociálních restaurací lze požadovat kratší lhůty).

V roce 2004 Evropská komise objasnila povinnosti týkající se sledovatelnosti v souvislosti s přerozdělováním potravin ⁽⁴⁾. Všechny subjekty v potravinovém řetězci musí obecně zaznamenávat dodavatele výrobků, které přijímají (jeden krok dozadu), a příjemce výrobků (jeden krok dopředu). V případě distribuce potravin konečnému spotřebiteli však není nutné příjemce zaznamenávat.

Zajištění sledovatelnosti „jeden krok dopředu“ u činností v oblasti přerozdělování může proto pro některé provozovatele potravinářských podniků představovat novou povinnost, například z odvětví maloobchodu a společného stravování, jež obvykle dodávají potraviny pouze konečnému spotřebiteli. Pokud tyto provozovatele potravinářských podniků přerozdělují potraviny přerozdělovacím a dobročinným organizacím, musí zajistit sledovatelnost nejen výrobků, které přijímají, nýbrž i výrobků, které dodávají (tj. „jeden krok dopředu“).

Povinnosti přerozdělovacích organizací a dobročinných organizací se s ohledem na sledovatelnost liší. Zatímco přerozdělovací organizace musí vést záznamy o dodavatelích výrobků (jedná se o dodavatele výrobků, které přijímají) i o organizacích, kterým potraviny přerozdělují, dobročinné organizace dodávající potraviny konečnému spotřebiteli musí uchovávat pouze záznamy o dodavatelích potravin, které přijímají.

⁽¹⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 931/2011 ze dne 19. září 2011 o požadavcích na sledovatelnost stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. L 242, 20.9.2011, s. 2).

⁽²⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 208/2013 ze dne 11. března 2013 o požadavcích na sledovatelnost u klíčků a semen určených k produkci klíčků (Úř. věst. L 68, 12.3.2013, s. 16).

⁽³⁾ Pokyny pro provádění článků 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nařízení (ES) č. 178/2002 o obecném potravinovém právu.

⁽⁴⁾ E-2704/04.

V případě produktů rybolovu a akvakultury musí být obecná pravidla týkající se sledovatelnosti doplněna zvláštními pravidly pro sledovatelnost stanovenými v článku 58 nařízení Rady (ES) č. 1224/2009⁽¹⁾ o zavedení kontrolního režimu Unie k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky. Kromě povinností stanovených požadavky na sledovatelnost podle obecného potravinového práva to znamená, že provozovatelé ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce (včetně přerazdělovacích organizací a dobročinných organizací) mají k dispozici konkrétní informace potřebné k sledování produktů rybolovu a akvakultury a že je možné tyto produkty vysledovat zpět do fáze odlovu nebo výlovu.

Některé členské státy vydávají rovněž dodatečné pokyny s cílem pomoci zúčastněným subjektům plnit povinnosti týkající se sledovatelnosti v souvislosti s přerazdělováním potravin.

4. URČENÍ PRIMÁRNÍ ODPOVĚDNOSTI A PRÁVNÍ ODPOVĚDNOSTI V PŘÍPADĚ, ŽE SE OBJEVÍ OTÁZKA TÝKAJÍCÍ SE BEZPEČNOSTI POTRAVIN

4.1. Právní souvislosti

Primární odpovědnost a právní odpovědnost

Primární odpovědnost provozovatelů potravinářských podniků za zajištění souladu s (unijním i vnitrostátním) potravinovým právem (nejen s právními předpisy v oblasti bezpečnosti potravin, nýbrž i s ostatními potravinářskými právními předpisy) stanovená v článku 17 nařízení o obecném potravinovém právu se týká činností, které tito provozovatelé řídí, a platí v celém potravinovém řetězci. Je tudíž zakázáno, aby členské státy na vnitrostátní úrovni zachovaly či přijaly právní předpisy, které by provozovatele potravinářského podniku od této povinnosti osvobodily.

Požadavek týkající se primární odpovědnosti nemá za následek zavedení režimu Unie upravujícího rozdělení odpovědnosti mezi jednotlivé účastníky potravinového řetězce. Určení skutečností a okolností, za nichž mohou provozovatelé hrozit trestní sankce a/nebo občanskoprávní odpovědnost, je složitou záležitostí, která velmi závisí na struktuře jednotlivých právních systémů a v zásadě spadá do vnitrostátní pravomoci.

Ačkoliv je požadavek stanovený v čl. 17 odst. 1 přímo použitelný, měla by odpovědnost provozovatelů potravinářských podniků v praxi vyplývat z porušení konkrétního požadavku potravinového práva a z pravidel týkajících se občansko-právní nebo trestní odpovědnosti, která jsou obsažena ve vnitrostátním právním řádu každého členského státu. Řízení o odpovědnosti nebude založeno na článku 17, nýbrž na právním základu obsaženém v konkrétních porušených právních předpisech na vnitrostátní úrovni. Je-li však zjištěno, že výrobek nesplňuje právní požadavky, je nutno odpovědnost každého účastníka potravinového řetězce posoudit na základě toho, zda splnil své vlastní povinnosti podle obecného potravinového práva.

Odpovědnost výrobce za závažné potravinářské výrobky (směrnice Rady 85/374/EHS⁽²⁾)

V článku 21 nařízení o obecném potravinovém právu je stanoveno, že jeho ustanoveními:

„— ... není dotčena směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky“.

Zmíněná směrnice stanoví na úrovni EU zásadu, že v případě škody způsobené vadou (jakéhokoli) výrobku (kromě základních zemědělských produktů) je odpovědný výrobce. Výrobce je definován jako výrobce konečného výrobku, avšak rovněž jako „každá osoba, která uvedením svého názvu, ochranné známky nebo jiného rozlišovacího znaku na výrobku vystupuje jako jeho výrobce“.

Co se týká závažných potravinářských výrobků, směrnice 85/374/EHS se použije, nejsou-li její ustanovení v rozporu s obecným potravinovým právem, zejména co se týká primární odpovědnosti provozovatelů potravinářských podniků za zajištění souladu se všemi požadavky potravinového práva stanovenými pro činnost, kterou řídí, na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni. Jak bylo uvedeno výše, je-li zjištěno, že výrobek je vadný, je při posouzení odpovědnosti nutno vzít v úvahu skutečnost, zda výrobce splnil řádně své konkrétní povinnosti podle obecného potravinového práva.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky, o změně nařízení (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008 a (ES) č. 1342/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Úř. věst. L 343, 22.12.2009, s. 1).

⁽²⁾ Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (Úř. věst. L 210, 7.8.1985, s. 29).

Jak se stanoví povinnosti a odpovědnost, objeví-li otázky týkající se bezpečnosti potravin?

V případě obavy ohledně bezpečnosti potravin (např. otrava potravinami) prověří orgány veřejného zdraví celý potravinový řetězec s cílem určit původ a příčinu problému. Může se stát, že problém související s bezpečností potravin zjistí potravinářský podnik, který přijme opatření k stažení nebezpečných potravin z trhu, jejich zpětnému převzetí nebo oznámení (viz rovněž oddíl 3).

Stanovení odpovědnosti daného provozovatele nebo provozovatelů potravinářských podniků vyžaduje v každém jednotlivém případě určení příčiny problému a operace/činnosti, v jejímž průběhu došlo k incidentu, například:

- vyplývá otrava potravinami z nedostatečné pasterizace (úloha výrobce potravin),
- došlo během přepravy potravin od dodavatele k maloobchodníkovi k porušení chladicího řetězce (úloha poskytovatele logistických služeb),
- nebyly potraviny před jejich darováním skladovány v maloobchodě řádně (úloha maloobchodníka),
- byly potraviny distribuovány dobročinnou organizací po datu „spotřebujte do“ (úloha dobročinné organizace) atd.

Opět je třeba uvést, že určení skutečností a okolností, za nichž mohou provozovatelé hrozit trestní sankce a/nebo občanskoprávní odpovědnost, je záležitost, která velmi závisí na struktuře jednotlivých vnitrostátních právních systémů. Bližší informace týkající se významu a dopadu ustanovení čl. 17 odst. 1 nařízení o obecném potravinovém právu v souvislosti s rozdělením odpovědnosti v zemědělsko-potravinovém řetězci jsou uvedeny v pokynech pro provádění obecného potravinového práva ⁽¹⁾.

4.2. Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin

Obavy ohledně možné odpovědnosti mohou představovat překážku, která omezuje účast výrobců potravin a maloobchodníků na činnostech v oblasti přerozdělování potravin. Kromě právních pochybností mohou mít provozovatelé potravinářských podniků rovněž obavy ohledně možného poškození dobré pověsti společnosti/značky v případě incidentu týkajícího se bezpečnosti potravin v souvislosti s přerozdělováním potravin.

Je třeba zdůraznit, že se požadavek na primární odpovědnost vztahuje na všechny provozovatele potravinářských podniků bez ohledu na to, zda jsou potravinářské výrobky prodány či darovány. Článek 17 nařízení (ES) č. 178/2002 platí i nadále stejně. Jediný rozdíl spočívá v tom, že v distribučním řetězci je doplněn jeden krok navíc (tj. přerozdělovací a/nebo dobročinná organizace), který je stejně jako ostatní provozovatelé potravinářských podniků odpovědný za činnost spadající do jeho příslušné oblasti kontroly.

Zatímco se pojem „primární odpovědnost“ stanovený v obecném potravinovém právu vztahuje na každý zúčastněný subjekt podílející se na přerozdělování potravin s ohledem na činnosti, které tyto subjekty řídí, určení toho, „kdo by se měl považovat za odpovědného za co“, například v případě incidentu týkajícího se bezpečnosti potravin, spadá do vnitrostátní pravomoci. V některých členských státech ⁽²⁾ jsou zavedeny formální dohody o partnerství, které dokumentují převod vlastnictví dotyčného zboží mezi dárci a příjemci i příslušnou úlohu a povinnosti těchto zúčastněných subjektů při zajišťování bezpečnosti, sledovatelnosti a informování spotřebitelů v celém řetězci přerozdělování potravin.

5. HYGIENICKÉ PŘEDPISY A PŘEROZDĚLOVÁNÍ PŘEBYTEČNÝCH POTRAVIN

Všichni spotřebitelé musí být chráněni stejně týmiž normami bezpečnosti potravin bez ohledu na to, zda jsou potraviny uváděny na trh přímo spotřebitelům, nebo přerozdělovány osobám v nouzi přerozdělovacími a jinými dobročinnými organizacemi. K zajištění této zásady musí přerozdělování přebytečných potravin, včetně dodávek potravin a manipulace s nimi, jakož i možného dalšího zpracování a přípravy potravin (např. v sociálních restauracích), splňovat pravidla EU týkající se hygieny potravin, která se vztahují na všechny provozovatele potravinářských podniků. Normy hygieny potravin, které je nutno dodržovat v případě obchodních činností, se vztahují i na činnosti přerozdělovacích a dobročinných organizací.

⁽¹⁾ Pokyny pro provádění článků 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nařízení (ES) č. 178/2002 o obecném potravinovém právu.

⁽²⁾ Např. Francie – vzor vzájemné dohody pro darování potravin mezi maloobchodní společností a sdružením pro potravinovou pomoc schváleným podle článku L.230-6 zákona o zemědělství a o mořském rybolovu (*Convention de dons de denrées alimentaires entre un commerce de détail alimentaire et une association d'aide alimentaire habilitée en application de l'article L. 230-6 du code rural et de la pêche maritime*) (viz: <http://agriculture.gouv.fr/don-alimentaire-un-modele-de-convention-entre-distributeurs-et-associations>).

Na ochranu spotřebitelů a k zajištění bezpečnosti potravin lze na trh uvádět pouze potraviny, které splňují požadavky stanovené v pravidlech EU pro hygienu potravin a které jsou vhodné k lidské spotřebě, a to včetně potravin, jež jsou darovány neziskovým organizacím za účelem rozdělení osobám v nouzi. Jakožto provozovatelé potravinářských podniků musí přerozdělovací a dobročinné organizace dodržovat obecné potravinové právo a pravidla EU týkající se hygieny potravin (tzv. „hygienický balíček“⁽¹⁾ složený z nařízení (ES) č. 852/2004, které obsahuje obecné hygienické požadavky, a případně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004⁽²⁾, jež obsahuje dodatečné zvláštní hygienické požadavky vztahující se na potraviny živočišného původu).

5.1. Obecné hygienické požadavky vztahující se na veškeré činnosti v oblasti darování potravin

Samotný cíl pravidel hygieny potravin – předcházení kontaminaci potravin (a tudíž zamezení znečištění kvůli růstu bakterií) na ochranu lidského zdraví – přispívá i k omezení plýtvání potravinami. Pravidla EU pro hygienu potravin jsou velmi obecná a poskytují vysokou míru flexibility při řešení zvláštních potřeb různých typů zařízení (např. restaurací). Tato flexibilita je objasněna ve sdělení Komise o pokynech k provádění systémů řízení bezpečnosti potravin zaměřených na programy nezbytných předpokladů (PNP) a postupy založené na zásadách HACCP, včetně otázek zjednodušení/pružnosti jejich provádění v některých potravinářských podnicích⁽³⁾.

Nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin se vztahuje na všechna potravinářská zařízení.

Nejdůležitější požadavky týkající se přerozdělování potravin jsou tyto:

- registrace zařízení u příslušných orgánů (což může být jednoduchý postup oznámení činností nebo významné změny činností příslušnému vnitrostátnímu orgánu),
- používání správné hygienické praxe stanovené v příloze II zmíněného nařízení,
- uplatňování postupů založených na zásadách HACCP.

Nařízení (ES) č. 852/2004 nestanoví velmi podrobná pravidla, nýbrž obecné požadavky (např. s cílem zamezit kontaminaci potravin), jež musí dodržovat všechny zúčastněné subjekty.

Tato pravidla hygieny potravin, která umožňují velkou flexibilitu, pokud jde o způsob uplatňování, jsou jedinými pravidly vztahujícími se na:

- maloobchodníky, kteří pouze skladují nebo přepravují potraviny nepodléhající teplotním podmínkám, jako je chlazení nebo mrazení (k příkladům těchto potravin patří těstoviny, konzervované potraviny, cukr, mouka atd.),
- maloobchodníky, kteří dodávají potraviny přímo konečnému spotřebiteli (včetně provozů veřejného stravování podle definice v čl. 3 bodě 7 nařízení o obecném potravinovém právu),
- zúčastněné strany podílející se na zpracování potravin pouze jiného než živočišného původu (např. ovoce, zeleniny, ořechů) za účelem dalšího přerozdělení.

5.2. Zvláštní hygienické požadavky vztahující se na přerozdělování potravin živočišného původu

Dodatečná zvláštní pravidla hygieny potravin stanovená v nařízení (ES) č. 853/2004 se použijí v případě, že maloobchodníci a přerozdělovací organizace dodávají ostatním zařízením potraviny živočišného původu. K potravinám živočišného původu patří maso, produkty rybolovu a akvakultury, mléčné výrobky (např. sýry), vejce a vaječné výrobky atd. Maloobchodníci, kteří chtějí přerozdělovacím nebo dobročinným organizacím dodávat potraviny živočišného původu, musí v zásadě dodržovat všechna ustanovení nařízení (ES) č. 853/2004 s dodatečnými souvisejícími správními požadavky a administrativní zátěží, včetně jejich schválení vnitrostátními orgány před zahájením činnosti.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/hygienelaw/com_rules_en.htm

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 55).

⁽³⁾ Úř. věst. C 278, 30.7.2016, s. 1.

Odchylka od nařízení (ES) č. 853/2004 se použije tehdy, jsou-li na maloobchodní úrovni dodávky potravin živočišného původu:

- okrajové, omezené a na místní úrovni, nebo
- omezené na přepravu a skladování (v tomto případě však platí teplotní podmínky stanovené v nařízení (ES) č. 853/2004).

Výjimky se vztahují rovněž na tzv. směsné produkty⁽¹⁾, tj. potraviny, které obsahují zpracované výrobky živočišného původu i výrobky jiného než živočišného původu. Tyto produkty zahrnují celou škálu velmi rozmanitých výrobků (např. pizzy se šunkou, olivy plněné sýrem, chléb nebo pečivo s máslem, těstoviny s vaječnými výrobky atd.). Na tyto produkty se neuplatňují dodatečná pravidla hygieny potravin, která se vztahují na přerazdělávání potravin živočišného původu. Zpracované produkty živočišného původu použité jako složky pro přípravu takových potravin však musí být získávány v souladu s požadavky nařízení (ES) č. 853/2004 a stejně tak s nimi musí být zacházeno.

Mohou platit dodatečná vnitrostátní pravidla týkající se dodávek potravin živočišného původu maloobchodníky, která takovéto výjimky povolují.

Může se stát, že provozovatel, který obvykle dodává potraviny pouze konečným spotřebitelům – například řeznictví nebo supermarket (na něž se nařízení (ES) č. 853/2004 nevztahuje) –, musí v případě darování určitých potravin (živočišného původu) jinému zařízení, ať už je to přerazdělovací organizace nebo sociální restaurace, dodržovat veškerá ustanovení obsažená v uvedeném nařízení. Jedná se o činnost mezi podniky, která vede k tomu, že maloobchodník musí dodržet veškerá ustanovení nařízení (ES) č. 853/2004.

Při řešení této záležitosti se členské státy mohou odchýlit od pravidel stanovených v nařízení (ES) č. 853/2004, představují-li tyto dary „okrajovou a omezenou činnost na místní úrovni“. Tyto pojmy jsou blíže objasněny v oddíle 3.6 „Pokynů pro provádění některých ustanovení nařízení (ES) č. 853/2004 o hygieně potravin živočišného původu“. Pod pojmem „okrajový“ je třeba rozumět malou část činností, pojem „omezený“ odkazuje na omezení činnosti na určité výrobky a pojem „na místní úrovni“ znamená nejbližší okolí dodavatele. Členské státy by měly tyto pojmy blíže vymezit ve vnitrostátních opatřeních, která podléhají oznámení⁽²⁾ Komisi a ostatním členským státům.

V příloze 2 je uvedeno rozhodovací schéma, které má dárčům a příjemcům potravin usnadnit posouzení nutnosti zajistit soulad s nařízením (ES) č. 853/2004.

5.3. Hygienické požadavky vztahující se na přerazdělávání přebytečných potravin z odvětví pohostinství, veřejného stravování a stravovacích provozoven

Ačkoliv přerazdělávání přebytečných potravin z odvětví pohostinství a veřejného stravování je z hygienických důvodů omezenější, provozovatelé potravinářských podniků mohou určit a posoudit eventuelní možnost tak učinit v každém jednotlivém případě. Schopnost zajistit bezpečné přerazdělávání přebytku se bude lišit v závislosti na faktorech, jako je: druh vyráběných potravin/jídla; povaha zařízení; dostupnost přijímajících organizací; přístup k poskytovateli logistických služeb, který může zajistit bezpečnou přepravu dostupných přebytků atd.

Aby se zamezilo plýtvání potravinami, je důležité, aby provozovatelé zařízení veřejného stravování zabránili pokud možno produkci nadbytečných potravin a aby neustále pečlivě sledovali množství poskytnutých potravin, například v bufetu. Ačkoliv se pravidla mohou v jednotlivých členských státech lišit, některé vnitrostátní orgány povolují přerazdělávání určitých potravin, které jsou poskytovány zákazníkům, například skladovatelných, balených potravin (jako je koření, krekry, sušenky atd.), za předpokladu, že výrobky nejsou otevřené a balení není poškozené.

Nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin nezakazuje chlazení potravin na konci provozní doby s cílem usnadnit darování potravin pocházejících z odvětví veřejného stravování/pohostinství.

⁽¹⁾ Čl. 2 písm. a) rozhodnutí Komise 2007/275/ES ze dne 17. dubna 2007 o seznamech zvířat a produktů, na něž se vztahují kontroly na stanovištích hraniční kontroly podle směrnic Rady 91/496/EHS a 97/78/ES (Úř. věst. L 116, 4.5.2007, s. 9).

⁽²⁾ Postup oznámení podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

V zájmu snazšího bezpečného přerozdělování přebytečných potravin některé členské státy a odvětvové organizace zavedly nebo vypracovávají zvláštní pokyny týkající se darování potravin z odvětví veřejného stravování/pohostinství⁽¹⁾.

5.4. Mrazení přebytečných potravin v zájmu snazšího přerozdělování

V nedávných diskusích s členskými státy ohledně pokynů, které jsou na úrovni EU zapotřebí k usnadnění darování potravin, odborníci uvedli, že další uvážení na úrovni EU si zaslouží postup mrazení potravin před uplynutím data spotřeby k prodloužení doby použitelnosti a usnadnění bezpečného přerozdělování, jelikož potraviny přijaté přerozdělovacími a dobročinnými organizacemi nemohou být zákazníkům vždy darovány do data „spotřebujte do“. Z hygienických důvodů však nařízení (ES) č. 853/2004 stanoví, že potraviny živočišného původu určené k zmrazení musí být zmrazeny bez zbytečného odkladu poté, co byly vyrobeny⁽²⁾. Tento požadavek se nevztahuje na maloobchodníky, kteří dodávají potraviny ostatním provozovatelům potravinářských podniků, jako jsou potravinové banky, je-li tato činnost maloobchodníků okrajová, omezená a na místní úrovni v souladu s čl. 1 odst. 5 písm. b) bodem ii) zmíněného nařízení. Členské státy, které povolují zmrazení potravin živočišného původu pro účely přerozdělování, by měly přijmout příslušná vnitrostátní opatření a oznámit je Komisi a ostatním členským státům.

6. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ O POTRAVINÁCH SPOTŘEBITELŮM

6.1. Právní souvislosti

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011⁽³⁾ o poskytování informací o potravinách spotřebitelům stanoví obecné zásady, požadavky a povinnosti v oblasti informací o potravinách, a zejména označování potravin. Jeho cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví a zájmů spotřebitelů poskytnutím základu, který spotřebiteli umožní informovaný výběr potravin a jejich bezpečné použití. V souvislosti s přerozdělováním potravin má zásadní význam zajištění toho, aby měli koneční příjemci přístup ke stejným informacím, jaké se vyžadují a které jsou poskytovány při nákupu potravin v obchodě.

Seznam povinných informací, jež musí být uvedeny na označení potravin, je upřesněn v čl. 9 odst. 1 nařízení, včetně mimo jiné: názvu potraviny, seznamu složek, data minimální trvanlivosti (tj. „minimální trvanlivost do“) nebo případně data použitelnosti; zvláštních podmínek uchování a/nebo podmínek použití a výživových údajů. Další povinné informace mohou být vyžadovány také v ustanoveních o označování, která jsou obsažena v jiných právních předpisech EU, včetně odvětvových právních předpisů (např. nařízení (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, pravidla společné organizace trhů, jako je nařízení (EU) č. 1379/2013⁽⁴⁾ o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury, obchodní normy) nebo ve vnitrostátních právních předpisech.

Povinnosti provozovatelů potravinářských podniků

Článek 8 nařízení (EU) č. 1169/2011 stanoví povinnosti provozovatelů potravinářských podniků při poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Mimo jiné se v něm uvádí, že:

- provozovatelem potravinářského podniku, který odpovídá za informace o potravině, je provozovatel, pod jehož jménem nebo obchodním názvem je potravina uváděna na trh, nebo dovozce potraviny,
- provozovatel potravinářského podniku musí zajistit uvedení a přesnost informací o potravině v souladu s platnými pravidly EU a příslušnými opatřeními stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech,
- provozovatelé potravinářských podniků, kteří nemají vliv na informace o potravinách, nesmějí dodávat potraviny, o nichž na základě informací, které mají k dispozici jako odborníci, vědí nebo předpokládají, že nejsou v souladu s platnými předpisy o poskytování informací o potravinách,

⁽¹⁾ Viz „Pokyny k darování potravin“ na adrese: http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library_en

⁽²⁾ Maso určené ke zmrazení musí být zmrazeno bez zbytečného odkladu po výrobě (nařízení (ES) č. 853/2004). To vylučuje možnost zmrazení těchto produktů na konci jejich doby použitelnosti, a to z důvodu hygieny a jakosti.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (OJ L 304, 22.11.2011, s. 18).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury a o změně nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 104/2000 (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 1).

- provozovatelé potravinářských podniků nesmějí v podnicích, které řídí, upravovat informace připojené k potravině, pokud by tyto úpravy mohly uvádět konečného spotřebitele v omyl či jinak snížit úroveň ochrany spotřebitelů a možnost spotřebitele rozhodovat se při informovaném výběru potravin. Provozovatelé potravinářských podniků odpovídají za veškeré změny informací o potravině, které jsou k ní připojeny, jež učiní,
- provozovatelé potravinářských podniků musí zajistit, aby v podnicích, které řídí, splňovaly potraviny požadavky právních předpisů o poskytování informací o potravinách a příslušných vnitrostátních předpisů týkajících se jejich činností, a musí kontrolovat plnění těchto požadavků.

Jak mají být povinné informace poskytovány?

V případě balených potravin ustanovení čl. 12 odst. 2 uvádí, že povinné informace musí být uvedeny přímo na obalu nebo na etiketě k němu připojené. V určitých případech mohou být tyto informace uvedeny rovněž na obchodních dokladech týkajících se dané potraviny, lze-li zaručit, že tyto doklady jsou buď přiloženy k příslušné potravíně, nebo byly zaslány před dodávkou nebo současně s dodávkou. V čl. 8 odst. 7 je stanoveno, že poskytování informací prostřednictvím obchodních dokladů je možné v těchto případech: pokud jsou balené potraviny určeny konečnému spotřebiteli, avšak jsou uváděny na trh ve fázi, která předchází prodeji konečnému spotřebiteli, nebo jsou určeny k dodání do zařízení společného stravování (za účelem přípravy, zpracování, dělení nebo porcování).

Kromě informací o potravinách uvedených na obchodních dokladech musí být na vnějším obalu, v němž je balená potravina uváděna na trh, obsaženy tyto údaje: název potraviny, datum minimální trvanlivosti, datum použitelnosti, zvláštní podmínky uchování a/nebo podmínky použití a jméno nebo obchodní název a adresa provozovatele potravinářského podniku, který je odpovědný za poskytnutí informací o potravíně (jak je vymezen v čl. 8 odst. 1).

V případě nebalených potravin je v článku 44 obsaženo další objasnění ohledně informací, které musí být poskytnuty, jakož i způsobů jejich poskytnutí. V tomto článku se uvádí, že jsou-li potraviny nabízeny k prodeji konečnému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování nebalené nebo jsou-li zabaleny v místě prodeje na žádost spotřebitele nebo zabaleny pro účely přímého prodeje, je poskytnutí údajů stanovených v čl. 9 odst. 1 písm. c) povinné. To znamená, že spotřebitel musí být informován o přítomnosti každé látky nebo pomocné látky uvedené na seznamu v příloze II nařízení nebo odvozené z látky či produktu uvedených na seznamu v příloze II způsobující alergie nebo nesnášenlivost, která byla použita při výrobě nebo přípravě potraviny a je v konečném výrobku stále přítomna, byť v pozměněné podobě.

V článku 44 se rovněž uvádí, že členské státy mohou přijmout vnitrostátní opatření pro způsob poskytování údajů o alergenech (a veškerých dalších povinných informací stanovených v pravidlech EU, jež se vyžadují ve vnitrostátních právních předpisech pro nebalené potraviny) a případně pro způsob jejich vyjadřování a uvádění. Některé členské státy přijaly například zvláštní právní předpisy, které umožňují vyvěsit v obchodech tabule s vysvětlením, že další informace o alergenech mohou poskytnout pracovníci prodeje.

Ve zvláštním případě produktů rybolovu a akvakultury mohou být povinné údaje o nebalené potravíně poskytovány při maloobchodním prodeji prostřednictvím obchodních informací, například billboardů nebo plakátů.

Informování mezi podniky a mezi podniky a spotřebiteli

Provozovatelé potravinářských podniků, kteří dodávají potraviny, které nejsou určeny pro konečného spotřebitele, jiným provozovatelům potravinářských podniků nebo zařízením společného stravování, zajistí, aby byly těmto provozovatelům potravinářských podniků poskytnuty dostatečné informace, aby ti mohli splnit své povinnosti týkající se uvedení a přesnosti informací o potravině (jak je stanoveno v čl. 8 odst. 2), například uvedením těchto informací na obchodních dokladech, nejsou-li uvedeny na potravíně samotné.

V případě zvláštních informací o produktech rybolovu a akvakultury, které mají být poskytnuty spotřebitelům, je jejich předání případně zajištěno prostřednictvím odvětvových pravidel sledovatelnosti. U zpracovaných a upravených produktů rybolovu a akvakultury (kódů kombinované nomenklatury 1604 a 1605⁽¹⁾) se použije obecné pravidlo podle čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011.

⁽¹⁾ Kombinovaná nomenklatura (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/combined-nomenclature_en).

6.2. Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin

6.2.1. Požadavky na informace u balených potravin

Bez ohledu na to, zda jsou potraviny zakoupeny spotřebiteli, nebo poskytnuty konečným příjemcům bezplatně prostřednictvím potravinové pomoci či jiných mechanismů přerozdělování potravin, informace o potravinách musí být uvedeny a musí být poskytnuty konečnému příjemci v souladu s pravidly EU a příslušnými vnitrostátními pravidly týkajícími se poskytování informací spotřebitelům. Jsou-li darované potraviny označeny v souladu se všemi právními požadavky, lze povinnosti týkající se poskytování informací o potravinách snadno splnit. V případě produkce přebytku potravin, například na úrovni výroby, kvůli nesprávnému označení výrobků a/nebo chybám v označení znemožňujícím přístup potravinářského výrobku do obvyklých maloobchodních kanálů, je nutno poskytnout další objasnění a/nebo přijmout opatření, aby bylo zajištěno, že konečný příjemce obdrží veškeré povinné informace, které se vyžadují.

Co se týká balených potravin poskytnutých konečnému spotřebiteli, pravidla EU vyžadují, aby byly povinné údaje uvedeny na obalu nebo na etiketě, která je k němu připojena. Nelze-li potraviny s nesprávným označením před jejich přerozdělením opatřit novým označením, musí provozovatel potravinářského podniku odpovědný za poskytnutí informací o potravine (viz čl. 8 odst. 1) poskytnout přerozdělovací organizaci a/nebo dobročinné organizaci veškeré nezbytné informace, aby bylo zajištěno, že tyto mohou splnit své povinnosti týkající se poskytnutí informací o potravine konečnému příjemci. Některé členské státy vydaly pokyny, aby bylo zajištěno, že bezpečné, požitelné potraviny, jež by jinak představovaly odpad, mohou být přerozděleny, přičemž je současně zajištěno, že konečný příjemce má přístup k veškerým informacím, které se požadují (viz čl. 9 odst. 1), ačkoliv tyto informace nejsou uvedeny přímo na etiketě. V případech, kdy může mít chyba v označení důsledky pro veřejné zdraví (např. v případě informací o přítomnosti alergenů), však mohou členské státy poté požadovat, aby byla chyba v označení dotyčného výrobku opravena před tím, než jej lze darovat.

6.2.2. Požadavky jazykového charakteru

Nařízení (EU) č. 1169/2011 vyžaduje, aby byly povinné informace o potravine uvedeny v jazyce snadno srozumitelném spotřebitelům v členských státech, kde je potravina uváděna na trh ⁽¹⁾. Členské státy, v nichž je výrobek uváděn na trh, mohou mimoto požadovat použití určitého jazyka ⁽²⁾.

V praxi by se mělo jednat o úřední jazyk nebo jazyky země, v níž je potravina uváděna na trh. Je však možné poskytnout povinné informace v cizím jazyce, který je pro spotřebitele snadno srozumitelný. Existuje mnoho příkladů, kdy spotřebitel pojmům nebo výrazům snadno rozumí, ačkoliv nejsou uvedeny v jeho jazyce. V těchto případech by se vyžadování změn v označení jevilo jako nepřiměřené.

Jelikož označení potravinářských výrobků v cizím jazyce může vytvářet překážku dalšího přerozdělování potravin, vypracovaly některé členské státy pokyny v tomto ohledu.

6.2.3. Požadavky na informace u nebalených potravin

Je důležité, aby spotřebitelé obdrželi potřebné informace o potravinách, které konzumují, rovněž v případě, že se nejedná o balené potraviny, a v případě, jsou-li potraviny zpracovány, upraveny a uvařeny pro další spotřebu ve stravovací provozovně nebo (sociální) restauraci. Jak je uvedeno v oddíle 6.1, v těchto případech jsou požadované informace o potravine omezeny na údaje týkající se přítomnosti alergenů a další doplňkové údaje vyžadované vnitrostátními pravidly.

V článku 44 nařízení (EU) č. 1169/2011 je rovněž uvedeno, že členské státy mohou přijmout vnitrostátní opatření pro způsob poskytování údajů o alergenech (a eventuálně jiných povinných informací) a případně pro způsob jejich vyjadřování a uvádění.

Členské státy mají plnou pravomoc stanovit veškerá potřebná pravidla, která zajišťují, že informace o alergenech v potravine jsou přerozdělovacím a dobročinným organizacím a nakonec spotřebitelům poskytnuty vhodným a účinným způsobem. Většina členských států již takováto opatření přijala.

⁽¹⁾ Článek 15 uvedeného nařízení. Tento požadavek není nový; poprvé byl stanoven v článku 14 směrnice Rady 79/112/EHS o označování potravin (Úř. věst. L 33, 8.2.1979, s. 1).

⁽²⁾ Čl. 15 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011.

6.3. Vyznačení data

6.3.1. Právní souvislosti

Cílem vyznačení data v označení potraviny je pomoci spotřebitelům zajistit bezpečné a optimální použití potravin. Vyznačení data je údaj, který uvádí dobu, po kterou lze potravinu skladovat za stanovených podmínek uchování. Hlavním právním předpisem EU týkajícím se vyznačování data je nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

Existují dva druhy vyznačení data:

- datum „minimální trvanlivost do“, které je vhodné u většiny potravin a které označuje datum, do kdy lze přiměřeně očekávat zachování potraviny v optimálním stavu, je-li náležitě skladována. Toto datum souvisí s jakostí potravin. Některé potraviny jsou od požadavku na uvedení data „minimální trvanlivost do“ osvobozeny, například čerstvé ovoce, zelenina, víno, sůl, cukr, ocet, žvýkačky,
- datum „spotřebujte do“, jež se vyžaduje u potravin, které z mikrobiologického hlediska podléhají velmi rychle zkáze, a je proto pravděpodobné, že po uplynutí krátké doby budou představovat bezprostřední hrozbu pro lidské zdraví. Datum „spotřebujte do“ se týká bezpečnosti; po uplynutí data „spotřebujte do“ nelze potravinu uvést na trh, jelikož se nepovažuje za bezpečnou.

Formát, který se použije k vyjádření výše uvedeného vyznačení data, je upraven v příloze X nařízení (EU) č. 1169/2011.

Ve spolupráci s členskými státy EU vyhotovila Evropská komise leták⁽¹⁾, který poskytuje bližší informace o významu těchto dvou dat a obsahuje překlad pojmů do jednotlivých národních jazyků. Komise zveřejnila rovněž infografiku s cílem pomoci objasnit význam těchto pojmů a nedávná zjištění týkající se porozumění těmto pojmům ze strany spotřebitelů⁽²⁾. Členské státy a zúčastněné organizace v souvislosti s vyznačením data uskutečňují také informační kampaně a vyvíjejí nástroje, které mají při manipulaci s potravinami provozovatelům potravinářských podniků poskytnout vodítko a spotřebitelům doporučení⁽³⁾.

6.3.2. Důsledky pro přerozdělování přebytečných potravin

Za stanovení data „spotřebujte do“ i data „minimální trvanlivost do“ odpovídají výrobci potravin. S výjimkou konzumních vajec právní předpisy EU nestanoví, jak by mělo být datum vyznačeno (tj. volba data „spotřebujte do“ nebo data „minimální trvanlivost do“ či doby použitelnosti). Zatímco požití potraviny s prošlým datem „spotřebujte do“ může vyvolávat obavy ohledně bezpečnosti, potraviny s prošlým datem „minimální trvanlivost do“ lze bezpečně konzumovat pod podmínkou, že jsou dodrženy podmínky uchování a obal není poškozen. Co se týká data „minimální trvanlivost do“, výrobci zaručují jakost potravin (např. křupavost, barva, chuť...) i soulad s tvrzeními uvedenými v označení (např. výživovými tvrzeními týkajícími se množství vitamínu C v potravine) pouze do data „minimální trvanlivost do“.

Pokud jde o darování potravin označených datem „spotřebujte do“, dárci potravin by měli zajistit, aby při dodání těchto výrobků do potravinových bank či jiným dobročinným organizacím existovala dostatečná doba použitelnosti s cílem umožnit bezpečnou distribuci a použití potravin konečným spotřebitelem před uvedeným datem „spotřebujte do“. Některé členské státy stanovily zvláštní pravidla týkající se minimální doby použitelnosti, která by měla existovat při poskytování potravinářských výrobků k darování⁽⁴⁾.

Uvádění potravin po uplynutí data minimální trvanlivosti (tj. „minimální trvanlivost do“) na trh je podle pravidel EU přípustné, jsou-li dotyčné potraviny stále ještě bezpečné a není-li jejich obchodní úprava zavádějící. V každé fázi potravinového řetězce lze uvést na trh potraviny s prošlým datem minimální trvanlivosti. Odpovědností provozovatele potravinářského podniku (např. maloobchodníka) je zajistit, aby byla potravina stále ještě bezpečná pro lidskou spotřebu a aby byli spotřebitelé náležitě informováni o tom, že u dotyčného výrobku je prošlé datum „minimální trvanlivost do“ (tyto výrobky mohou být například uvedeny na trh samostatně s informacemi udávajícími, že je překročeno datum minimální trvanlivosti).

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/fw_lib_best_before_cs.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/docs/fw_eu_actions_date_marking_infographic_en.pdf

⁽³⁾ Dánsko:

„rozhodovací schéma“ týkající se vyznačování data http://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/fw_lib_da_mind-the-date_decision-tree.pdf

⁽⁴⁾ Například ve Francii vzorová dohoda, která stanoví opatření pro darování potravin mezi výrobním odvětvím a dobročinnými organizacemi (vymezenými v zákoně č. 2016-138 ze dne 11. února 2016), vyžaduje, aby výrobci potravin a maloobchodníci poskytovali potraviny označené datem „spotřebujte do“, jejichž minimální doba použitelnosti při dodání do potravinových bank a jiným dobročinným organizacím činí nejméně 48 hodin.

Některé členské státy omezují či dokonce zakazují uvádění potravin s prošlým datem „minimální trvanlivost do“ na trh, což vede k plýtvání potravinami, jemuž lze předejít⁽¹⁾. Tyto praktiky, které omezují opětovné využití a přerozdělení potravin, mohou být způsobeny nedostatečnou jasností ohledně toho, jak dlouho po uplynutí data „minimální trvanlivost do“ může být daný potravinářský výrobek dodáván spotřebitelům, a nutností respektovat úlohu provozovatelů potravinářských podniků, kteří nesou odpovědnost za vyznačení data. Někteří provozovatelé potravinářských podniků mohou mít své vlastní vnitřní standardy, pokud jde o to, jak dlouho po datu „minimální trvanlivost do“ lze výrobek přerozdělit pro lidskou spotřebu, s přihlédnutím například ke specifikacím týkajícím se jeho jakosti.

S cílem usnadnit přerozdělování potravin s prošlým datem „minimální trvanlivost do“ vydaly některé vnitrostátní orgány v členských státech zúčastněným subjektům dodatečné pokyny týkající se potravin, které mohou potravinové banky a jiné dobročinné organizace využít/distribuuovat po uplynutí data „minimální trvanlivost do“, a orientačních lhůt pro jednotlivé kategorie potravin⁽²⁾. Orgány veřejné moci však zdůrazňují, že tyto pokyny jsou pouze orientační a že případnou distribuci potravin s prošlým datem „minimální trvanlivost do“ je nutno posoudit v každém jednotlivém případě. Existuje-li důvod domnívat se, že potravinu již nemusí být vhodná k spotřebě, neměla by být distribuována. Vždy je třeba zaručit náležité podmínky uchování a neporušenost obalu.

6.3.3. Vejce: pravidla pro vyznačování data a postupy přerozdělování

Podle pravidel EU pro uvádění na trh musí být vejce uváděná na trh jako třída „A“ (tj. konzumní vejce) označena datem „minimální trvanlivost do“, které je stanoveno na 28 dnů od snášky⁽³⁾. Pravidla EU pro hygienu potravin⁽⁴⁾ blíže upřesňují, že vejce musí být spotřebiteli dodána v maximální lhůtě 21 dnů od snášky. To tudíž znamená, že po uplynutí 21 dnů sice nelze vejce prodávat v maloobchodě, spotřebitelé, kteří koupí vejce do tohoto dne, však mají k dispozici další týden, kdy si mohou být jisti jakostí a čerstvostí zakoupených vajec.

Aby se zamezilo plýtvání potravinami, mohou maloobchodníci prodávat vejce po uplynutí 21 denní lhůty odvětví zpracování vajec⁽⁵⁾ za účelem výroby vaječných výrobků a/nebo zpracování vajec (s dostatečnou tepelnou úpravou), aby bylo možné jejich další využití. Na základě stejné logiky mohou být vejce s prošlou 21 denní lhůtou poskytnuta rovněž pro přerozdělování potravin, pokud přijímající provozovatel potravinářského podniku (např. dobročinná organizace) zpracuje vejce (s dostatečnou tepelnou úpravou, aby byla zajištěna jejich bezpečnost) před jejich poskytnutím spotřebitelům.

7. FISKÁLNÍ PRAVIDLA

Důsledky pro převod přebytečných potravin od dárců potravinovým bankám a jiným dobročinným organizacím může mít daň z přidané hodnoty.

Jiné daňové nástroje (např. daňové odpočty a úlevy na dani z příjmu právnických osob) mohou poskytnout ekonomické pobídky k darování potravin, a tím podpořit přerozdělování přebytečných požitelných potravin a zamezit plýtvání potravinami.

7.1. Daň z přidané hodnoty (DPH)

Daň z přidané hodnoty (DPH) je na úrovni EU upravena směrnicí o DPH⁽⁶⁾, která musí být provedena ve vnitrostátním právu. Právní předpisy v oblasti DPH uplatňované v členských státech EU mohou mít někdy důsledky pro darování potravin, jelikož jsou vnímány jako překážka pro převod přebytku potravin mezi dárci, potravinovými bankami a jinými dobročinnými organizacemi⁽¹⁾. Přizpůsobením pravidel vztahujících se na zboží přenechané bez úplaty (podle článků 16 a 74 směrnice o DPH) mohou členské státy usnadnit darování přebytku potravin pro dobročinné účely.

⁽¹⁾ Srovnávací studie týkající se právních předpisů a postupů členských států v oblasti darování potravin (*Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations*), Evropský hospodářský a sociální výbor, 2014.

⁽²⁾ Viz např.: belgická agentura pro bezpečnost potravin – Circulaire relative aux dispositions applicables aux banques alimentaires et associations caritatives, 8. února 2017; Itálie – Manual of Good Practices for Charitable Organisations, Caritas Italiana, Fondazione Banco Alimentare Onlus, březen 2016.

⁽³⁾ Článek 2 nařízení Komise (ES) č. 589/2008 ze dne 23. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce (Úř. věst. L 163, 24.6.2008, s. 6).

⁽⁴⁾ Nařízení (ES) č. 853/2004 (příloha III oddíl X kapitola I bod 3).

⁽⁵⁾ V souladu s pravidly EU pro hygienu potravin týkajícími se potravin živočišného původu mohou maloobchodníci dodat vejce jinému zařízení, jsou-li splněna všechna ustanovení nařízení (ES) č. 853/2004 (včetně schválení vnitrostátními orgány) nebo považuje-li se jejich dodávka za „okrajovou, omezenou a na místní úrovni“ a je-li regulována vnitrostátními opatřeními, která byla oznámena Evropské komisi. Bližší informace viz oddíl 5.2.

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1).

Výbor pro DPH schválil dne 7. prosince 2012 pokyny⁽¹⁾ s cílem zajistit jednotné uplatňování směrnice o DPH v členských státech EU. Pokyny poskytují konkrétní vodítko k uplatňování článků 16 a 74 v souvislosti s darováním potravin:

„Výbor pro DPH jednomyslně souhlasí s tím, že s darováním potravin chudým, které osoba povinná k dani poskytne bez úplaty, je třeba zacházet jako s dodáním zboží za úplatu v souladu s prvním pododstavcem článku 16 směrnice o DPH, nesplňuje-li toto darování podmínky stanovené členským státem pro jejich považování za dárek malé hodnoty ve smyslu druhého pododstavce článku 16 směrnice o DPH.

Výbor pro DPH rovněž jednomyslně souhlasí s tím, že v případech, kdy je nutno toto darování považovat za dodání zboží za úplatu, je základem daně kupní cena darovaného zboží (nebo podobných věcí, a nelze-li ji určit, nákladová cena zboží), upravená podle stavu zboží v době darování, jak je stanoveno v článku 74 směrnice o DPH.“

Uplatňování pravidel týkajících se DPH na přerozdělování potravin v členských státech EU

V některých členských státech se v případě darování potravinovým bankám odvádí jen nízká DPH, nebo se DPH neplatí vůbec, jelikož se vnitrostátní orgány v souladu s článkem 74 směrnice o DPH provedeným ve vnitrostátním právu domnívají, že hodnota darovaných potravin s blížícím se datem „minimální trvanlivost do/spotřebujte do“ je nízká či nulová. Ostatní členské státy se naopak domnívají, že cena výrobku, který má být darován, je ve stejné výši jako jeho kupní cena v běžných obchodních transakcích. DPH se tudíž vypočítává na základě jeho obchodní ceny, což má pro darování potravin negativní důsledky⁽²⁾.

Zjištění srovnávací studie Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) týkající se právních předpisů a postupů v oblasti darování potravin naznačují, že většina posuzovaných členských států⁽³⁾ DPH neukládá, jsou-li potraviny darovány potravinovým bankám, pokud jsou splněny určité podmínky. Podle studie EHSV a dalších informací, které Komisi poskytli odborníci z členských států, Belgie, Chorvatsko, Dánsko, Itálie, Německo, Řecko, Nizozemsko, Polsko a Portugalsko zavedly ve svých vnitrostátních daňových právních předpisech zvláštní ustanovení k řešení otázky DPH v souvislosti s darováním potravin. Ve Spojeném království má většina potravin nulovou sazbu, existují však výjimky se základní sazbou (tj. DPH ve výši 20 %), jako jsou cukrovinky, čokoládové sušenky, bramborové lupínky atd. V praxi bude mít ve Spojeném království většina potravin darovaných dobročinným organizacím nulovou sazbu, což znamená, že je společnost může darovat, aniž by musela účtovat daň. Španělsko a Švédsko nemají zvláštní předpisy týkající se DPH v souvislosti s darováním potravin.

Další objasnění právních předpisů EU

V reakci na dotaz Evropského parlamentu⁽⁴⁾ vyslovila Komise názor, že by daňové překážky neměly bránit darování potravin potravinovým bankám a jiným dobročinným organizacím. Komise v souladu s pokyny, které schválil výbor pro DPH, doporučuje, aby při stanovení DPH v případě darování potravin byla hodnota tohoto zboží upravena podle okolností a stavu zboží v době darování. Jestliže jsou darovány potraviny s blížícím se datem „minimální trvanlivost do“ nebo „spotřebujte do“ či zboží, které není vhodné k prodeji, lze je však bezpečně konzumovat, měly by členské státy vzít v potaz příslušné okolnosti při stanovení splatné DPH, která v případě potravin, jež skutečně nemají žádnou hodnotu, může být dokonce nulová⁽⁵⁾.

7.2. Daňové pobídky

Některé členské státy se snaží darování potravin podpořit umožněním daňových odpočtů. Ostatní členské státy poskytují na podporu programů přerozdělování daňové dobropisy.

⁽¹⁾ Pokyny schválené výborem pro DPH jsou zveřejněny na adrese:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/key_documents/vat_committee/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf

⁽²⁾ Review of EU legislation and policies with implications on food waste, EU FUSIONS, 15. června 2015.

<https://www.eu-fusions.org/index.php/about-food-waste/283-food-waste-policy-framework>

⁽³⁾ Belgie, Dánsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království. Srovnávací studie týkající se právních předpisů a postupů členských států v oblasti darování potravin (Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations), Evropský hospodářský a sociální výbor, 2014.

⁽⁴⁾ E-009571/2014 (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2014-009571&language=EN>).

⁽⁵⁾ Toto doporučení vychází z diskuse Komise s členskými státy ohledně stanovení DPH pro potraviny darované těm, kdo je potřebují.

Pobídky v oblasti daně z příjmu právnických osob, které zavedlo několik málo členských států (např. Francie, Španělsko a Portugalsko), prokázaly svou účinnost při podpoře darování přebytku potravin výrobním odvětvím. Ve Francii lze 60 % ⁽¹⁾ a ve Španělsku 35 % čisté účetní hodnoty darovaných potravin uplatnit jako dobropis k dani z příjmu právnických osob, to znamená, že dárci potravin mohou tento procentní podíl hodnoty darovaných potravin odečíst od daně z příjmu právnických osob. Srovnávací studie, kterou provedl EHSV, rovněž prokazuje, že ve většině ostatních zkoumaných členských států lze darování potravin považovat za uznatelný daňový výdaj a že může snížit zdanitelné příjmy (v rámci určitých omezení a prahových hodnot v závislosti na jednotlivých členských státech). EHSV uvádí, že Portugalsko zavedlo zvýšený daňový odpočet, což znamená, že si dárci mohou odečíst až 140 % hodnoty potravin v době darování, budou-li tyto potraviny použity pro sociální účel (např. poskytnutí potravinovým bankám), s omezením na 8/1 000 obrátu dárce.

8. OSTATNÍ PROGRAMY EU

8.1. Fond evropské pomoci nejchudším osobám a darování potravin

Specifickým cílem Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) je přispět k zmírnění nejhorších forem chudoby v EU poskytováním nefinanční pomoci nejvíce znevýhodněným osobám v EU. Pomoc z FEAD může mít podobu potravinové pomoci, základní materiální pomoci (ošacení, obuv, hygienické potřeby atd.) nebo opatření na podporu sociálního začlenění nejchudších osob.

V každém členském státě je FEAD prováděn s pomocí partnerských organizací – veřejných subjektů či neziskových organizací – pověřených distribucí pomoci nebo prováděním činností v oblasti sociálního začlenění.

Potraviny distribuované partnerskými orgány lze pořídit ze zdrojů FEAD, mohou však být rovněž darovány. Operační program FEAD může poskytnout financování na darování potravin, kdy jsou potraviny darovány partnerské organizaci a poté rozděleny nejchudším osobám bezplatně. Náklady partnerských organizací na sběr darovaných potravin od dárce, jejich dopravu, skladování a rozdělení nejchudším osobám lze uhradit z finančních prostředků FEAD. Takto může FEAD přispět k snížení plýtvání potravinami. FEAD může podpořit rovněž informační činnosti partnerských organizací u potenciálních dárců.

Možnost financování potravinových darů je nutno stanovit v příslušném operačním programu FEAD. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ⁽²⁾ stanoví, že náklady partnerských organizací jsou uhrazeny na základě jejich nákladů, které skutečně vznikly a byly zaplacený ⁽³⁾. Komise však v rámci revize finančního nařízení, která byla přijata dne 14. září 2016 (COM(2016) 605 final), navrhla řadu změn nařízení (EU) č. 223/2014. Jedna z těchto změn (bude-li přijata) členským státům umožní využít při financování potravinových darů rovněž zjednodušené vykazování nákladů. Členské státy proto budou moci stanovit paušální sazby, jednorázové částky nebo jednotkové náklady a použít je jako základ pro platby partnerským organizacím, které zajišťují sběr a distribuci darovaných potravin.

Komise zřídila síť FEAD pro výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi zúčastněnými stranami FEAD. Jedná se o fórum, v jehož rámci mohou partnerské organizace sdílet své zkušenosti s darovanými potravinami: <http://ec.europa.eu/feadnetwork>

8.2. Společná organizace trhů se zemědělskými produkty

Program EU pro řízení trhu (prvek „společné organizace zemědělských trhů“) aktivně podporuje odvětví ovoce a zeleniny prostřednictvím čtyř obecných cílů: konkurenceschopnější odvětví s větším tržním zaměřením, nižší kolísání příjmů producentů v důsledku krize, větší spotřeba ovoce a zeleniny v EU a větší využívání pěstitelských postupů a technologií produkce šetrných k životnímu prostředí.

K využití režimu pro ovoce a zeleninu se pěstitelé vybízejí, aby se připojili k organizacím producentů, které dostávají podporu na provádění operačních programů, a to na základě vnitrostátní strategie.

⁽¹⁾ S limitem ve výši 0,5 % obrátu společnosti.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ze dne 11. března 2014 o Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (Úř. věst. L 72, 12.3.2014, s. 1).

⁽³⁾ Viz čl. 26 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) č. 223/2014.

Opatření pro předcházení krizím a jejich řešení v rámci společné organizace trhů se zemědělskými produkty umožňují organizacím producentů stáhnout určité množství ovoce a zeleniny z trhu. Jelikož produkce ovoce a zeleniny podléhá významným výkyvům a produkty jsou sezónní a podléhají velmi rychle zkáze, usnadňují programy stažení z trhu řízení přebytků na trhu, které mohou vzniknout. Finanční podpora je v plné výši poskytována z rozpočtu Unie, jsou-li ovoce a zelenina stažené z trhu určeny k bezplatné distribuci produktů prostřednictvím dobročinných organizací (v rámci limitu ve výši 5 % objemu produkce uvedené na trh každou organizací producentů). Na žádost však mohou členské státy dobročinným organizacím a institucím, které přijímají tyto produkty, umožnit, aby od konečných příjemců vyžadovaly příspěvek.

Právní předpisy EU upřednostňují bezplatnou distribuci (stažení z trhu pro dobročinné účely) oproti jinému určení, a to poskytováním vyšší úrovně finanční podpory. Jsou-li ovoce a zelenina staženy z trhu pro jiné určení (tj. nepotravinářské využití, jako je kompostování, hnojivo, přeměna energie atd.), je finanční podpora Unie omezena na 50 % (nebo za určitých podmínek na 60 %) skutečně vynaložených výdajů. Toto stažení ovoce a zeleniny z trhu proto představuje určitou formu organizovaného darování konečným příjemcům.

Bezplatná distribuce ovoce a zeleniny stažené z trhu se týká těchto příjemců: dobročinných organizací a nadací schválených členskými státy; nápravných zařízení; škol; dětských prázdninových táborů a nemocnic a domovů důchodců určených členskými státy.

Tito příjemci přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění toho, aby takto přidělená množství doplňovala množství běžně nakupovaná těmito zařízeními a aby existovala dostatečná kapacita ke skladování obdrženého produktu.

Pravidla společné organizace trhů umožňují rovněž zpracování ovoce a zeleniny stažené z trhu za účelem bezplatné distribuce. V těchto případech může být přípustná platba v naturáliích uskutečněná příjemci bezplatné distribuce pro zpracovatele ovoce a zeleniny, jsou-li na úrovni členského státu zavedena náležitá pravidla, která zajišťují, aby byly zpracované produkty určeny pro konečné příjemce.

Předpokládá se rovněž zvláštní označení k propagaci zdroje a využití finančních prostředků EU. Stanovení vyšší sazby příspěvku znamená, že u produktů stažených z trhu upřednostňuje Unie jednoznačně přidělení pro přerozdělení potřebným osobám prostřednictvím dobročinných organizací a jiných institucí schválených členskými státy.

8.3. Společná organizace trhů s produkty rybolovu a akvakultury

Jedním z hlavních cílů společné organizace trhů s produkty rybolovu a akvakultury je přispění k udržitelnému využívání živých biologických mořských zdrojů. Organizace producentů jsou hlavními účastníky, kteří jsou pověřeni plněním tohoto cíle.

Dvěma doplňkovými cíli v této souvislosti je zamezit a snížit co nejvíce nežádoucí úlovky, a pokud jim nelze zamezit, využívat je co nejlépe. K dosažení cílů společné rybářské politiky EU v oblasti zachování zdrojů a na podporu selektivních rybolovných postupů se na určité druhy vztahují minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů. U těchto druhů proto nelze úlovky, které nedosahují minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů, použít k přímé lidské spotřebě. Tyto úlovky však lze využít k jiným účelům, pokud to nemá za následek vytvoření trhu s podměrečnými rybami.

Jinou důležitou činností organizací producentů je přizpůsobení produkce požadavkům trhu. Plánováním rybolovných činností podle poptávky na trhu tak, aby pro vyložené ryby vždy existoval odbyt na trhu, mohou organizace producentů zajistit nejvyšší možné příjmy rybářů, přičemž je současně omezena tvorba potravinového odpadu.

Od reformy v roce 2014 odstranila společná organizace trhů většinu kompenzačních opatření za stažení z trhu. K zajištění bezproblémového zavedení nového systému však bylo přijato dočasné opatření⁽¹⁾, které do konce roku 2018 umožňuje organizacím producentů v odvětví rybolovu stáhnout produkty z trhu, je-li tržní cena příliš nízká. Tato finanční podpora je poskytována za určitých podmínek, které například vyžadují, aby byly produkty opět uvedeny na trh pro lidskou spotřebu (ať už za úplatu, či bezplatně).

Ačkoliv společná organizace trhu výslovně neprosazuje darování produktů rybolovu a akvakultury, tato možnost není vyloučena. Poskytování produktů rybolovu k přímé lidské spotřebě je omezeno pouze na produkty, které dosahují minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů a které v okamžiku první nabídky k prodeji či prvního prodeje splňují společné obchodní normy. Toto omezení se nevztahuje na produkty akvakultury.

⁽¹⁾ Článek 67 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011 (Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1).

Odkazy

(BE) „Circulaire relative aux dispositions applicables aux banques alimentaires et associations caritatives“, Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire, FAVV-AFSCA, 8. února 2017

http://www.favv-afsca.be/denreesalimentaires/circulaires/_documents/2017-02-08_Circ-ob-Banquesalimentaires_FR_V3_clean.pdf

„Srovnávací studie týkající se právních předpisů a postupů členských států v oblasti darování potravin“ (*Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations*). Evropský hospodářský a sociální výbor, červen 2014

http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/comparative-study-on-eu-member-states-legislation-and-practices-on-food-donation_finalreport_010714.pdf

„Counting the Cost of Food Waste: EU food waste prevention“. 10th Report of Session 2013–14, European Union Committee, House of Lords, UK

<http://www.parliament.uk/documents/lords-committees/eu-sub-com-d/food-waste-prevention/154.pdf>

„European Hospitality Industry Guidelines to Reduce Food Waste and Recommendations to Manage Food Donations“. HOTREC Hospitality Europe, 2017

„Every Meal Matters – Food donation guidelines“. FoodDrinkEurope/EuroCommerce/Evropská federace potravinových bank – schváleno Stálým výborem pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva, 2016

http://www.fooddrinkeurope.eu/uploads/publications_documents/6194_FoodDrink_Europe_Every_Meal_Matters_screen.pdf

(FI) „Foodstuffs donated to Food Aid“, kontrolní oddělení EVIRA, 21. května 2013

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:902211/ATTACHMENT02.pdf>

„Food Redistribution in the Nordic Region, Experiences and results from a pilot study“ (TemaNord, 2014)

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:784307/FULLTEXT01.pdf>

„Food Redistribution in the Nordic Region: Phase II: Identification of best practice models for enhanced food redistribution“ (TemaNord, 2016)

<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A902211&dswid=-1064>

(FR) „Entreprises du secteur alimentaire: Guide pratique et réglementaire pour donner aux associations d'aide alimentaire“, DRAAF Rhône-Alpes

http://draaf.auvergne-rhone-alpes.agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/Guide_dons_alimentaires_-_20-septembre-1_cle0124ef.pdf

(FR) „Guide to Good Hygiene Practices in the distribution of foods by charity organisations“, Francouzská federace potravinových bank, 2011

(FR) Zákon č. 2016-138 ze dne 11. února 2016 o boji proti plýtvání potravinami, JORF č. 0036 ze dne 12. února 2016

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000032036289&dateTexte=&categorieLien=id>

(FR) Vzor vzájemné dohody pro darování potravin mezi maloobchodní společnostmi a sdružením pro potravinovou pomoc schváleným podle článku L.230-6 zákona o zemědělství a o mořském rybolovu (Convention de dons de denrées alimentaires entre un commerce de détail alimentaire et une association d'aide alimentaire habilitée en application de l'article L. 230-6 du code rural et de la pêche maritime) (viz: <http://agriculture.gouv.fr/don-alimentaire-un-modele-de-convention-entre-distributeur-et-associations>)

„Review of EU legislation and policies with implications on food waste“, FUSIONS, červen 2015

<https://www.eu-fusions.org/index.php/publications/267-analysing-food-waste-policies-across-the-eu-28>

„Hospitality Food Surplus Redistribution Guidelines“, FUSIONS, září 2015

<http://www.eu-fusions.org/phocadownload/feasibility-studies/Hospitality/Hospitalty%20Food%20Surplus%20Redistribution%20Guideline.pdf>

(IT) Zákon č. 166 ze dne 19. srpna 2016. „Opatření týkající se darování a distribuce potravinářských výrobků a léčivých přípravků za účelem sociální solidarity a omezení odpadů“ (*Disposizioni concernenti la donazione e la distribuzione di prodotti alimentare e farmaceutici a fini di solidarietà sociale e per la limitazione degli sprechi*). *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*. č. 202, 30. srpna 2016

<http://www.gazzettaufficiale.it/eli/gu/2016/08/30/202/sg/pdf>

(IT) Manual of Good Practices for Charitable Organisations, Caritas Italiana, the Fondazione Banco Alimentare O.N.L.U.S., 2016

(NL) Food Safety Handbook, Sdružení nizozemských potravinových bank, 2016

(PT) Procedures to be adopted for restaurants/catering services/events; Procedures for food donated by large establishments; Frequently Asked Questions – nevládní organizace DariAcordar spolu s ASAE (Úřad pro hospodářskou bezpečnost a bezpečnost potravin) a DGAV (Generální ředitelství pro potraviny a veterinářství)

Viz rovněž další vnitrostátní/odvětvové pokyny k darování potravin zveřejněné na adrese:

http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

PŘÍLOHA 1

Souhrnná tabulka právních předpisů, které jsou důležité pro darování potravin ⁽¹⁾

Obecné potravinové právo	Nařízení (ES) č. 178/2002	— Toto nařízení se vztahuje na všechny provozovatele potravinářských podniků, kteří uvádějí potraviny na trh, včetně přerozdělovacích a jiných dobročinných organizací (čl. 3 bod 2). — Všichni účastníci potravinového řetězce musí zajistit, aby potraviny splňovaly požadavky obecného potravinového práva (čl. 17 odst. 1). — Provozovatel potravinářského podniku odpovídá za splnění všech požadavků potravinového práva (např. bezpečnost potravin, hygiena potravin, poskytování informací o potravinách spotřebitelům) u činností, k nimž dochází v části potravinového řetězce, kterou řídí (článek 17). — Článek 14 stanoví základní požadavky na bezpečnost potravin, které musí dodržovat všechny zúčastněné subjekty. — Článek 18 nařízení o obecném potravinovém právu zavádí pojem „sledovatelnost“. — Z oblasti působnosti nařízení jsou vyloučeny činnosti související s osobní potřebou a osobní domácí spotřebou potravin (čl. 1 odst. 3).
Balíček týkající se hygieny potravin	— Nařízení (ES) č. 852/2004 — Nařízení (ES) č. 853/2004	— Všichni provozovatelé potravinářských podniků musí dodržovat pravidla EU týkající se hygieny potravin. — Je nezbytné zajistit bezpečnost potravin v celém potravinovém řetězci, počínaje prvovýrobou. — Je důležité, aby u potravin, které nelze bezpečně skladovat při okolní teplotě, zejména u mražených potravin, nebyl porušen chladicí řetězec. — V celém potravinovém řetězci je třeba dodržovat správnou hygienickou praxi a případně postupy založené na zásadách HACCP. — Na distribuci/darování potravin živočišného původu se vztahují zvláštní požadavky.

⁽¹⁾ Tabulka vychází z prezentace Evropského hospodářského a sociálního výboru týkající se srovnávací studie právních předpisů a postupů členských států v oblasti darování potravin („Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations“) (Bio by Deloitte, 7. července 2014).

		— Hygienické předpisy by se měly vztahovat pouze na podniky, jejichž koncepce předpokládá určitou kontinuitu činností a určitý stupeň organizace (9. bod odůvodnění nařízení (ES) č. 852/2004).
Označování potravin a jejich trvanlivost	Nařízení (EU) č. 1169/2011	— Provozovatelé potravinářských podniků musí uvést datum „minimální trvanlivost do“ nebo „spotřebujte do“. — Podle práva EU je přípustné uvádění potravin po uplynutí data „minimální trvanlivost do“ na trh (distribuce potravin s prošlým datem „spotřebujte do“ se však považuje za nebezpečnou, a je tudíž zakázána). — Pravidla týkající se poskytování informací o potravinách spotřebitelům se vztahují pouze na podniky, jejichž koncepce předpokládá určitou kontinuitu činností a určitý stupeň organizace (15. bod odůvodnění).
Pravidla týkající se DPH	Směrnice 2006/112/ES Pokyny výboru pro DPH přijaté na jeho 97. zasedání ⁽¹⁾	— Podle směrnice 2006/112/ES je nutno z potravin určených k darování odvést DPH, pokud byla při jejich pořízení odečtena DPH uhrazená dárce (článek 16). — Základem daně je kupní cena zboží v okamžiku darování, která je upravena podle stavu zboží v době darování (článek 74). — Komise doporučuje, aby v případě potravin s blížícím se datem „minimální trvanlivost do“ členské státy považovaly hodnotu, z níž se DPH vypočítává, za poměrně nízkou, či dokonce blížící se nule v případech, kdy potraviny skutečně žádnou hodnotu nemají.
Úřední kontroly	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 206). Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst. L 165, 30.4.2004, s. 1).	— Kontroly zařízení vyrábějících produkty živočišného původu určené k lidské spotřebě. — Kontroly zajišťují soulad s právními předpisy týkajícími se potravin a krmiv a s pravidly týkajícími se zdraví dobrých životních podmínek zvířat.

	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách) (Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1).	— Nařízení se zabývá úředními kontrolami a dalšími úředními kontrolními činnostmi, které jsou prováděny s cílem zajistit uplatňování právních předpisů týkajících se potravin a krmiv a pravidel týkajících se zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin. Nová pravidla se stanou použitelnými postupně, přičemž hlavním dnem použitelnosti je 14. prosinec 2019.
Rámcová směrnice o odpadech	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).	— Směrnice stanoví předcházení vzniku odpadů jako první stupeň v hierarchii způsobů nakládání s odpady a vyžaduje, aby členské státy vypracovaly programy předcházení vzniku odpadů. — Návrh na změnu rámcové směrnice o odpadech [COM(2015) 595 final] posiluje předcházení vzniku odpadů v rámci celkové politiky prevence vzniku odpadů. Směrnice členské státy vyzývá, aby omezily vznik potravinového odpadu v každé fázi dodavatelského řetězce, aby sledovaly množství potravinového odpadu a aby jednou za dva roky podaly zprávu. — Komise přijme na základě kladného stanoviska členských států metodiku pro měření potravinového odpadu.
Služby informační společnosti (zejména elektronický obchod)	Směrnice 2000/31/ES	— Směrnice přispívá k řádnému fungování vnitřního trhu tím, že zajišťuje volný pohyb služeb informační společnosti mezi členskými státy. — Sbližuje některé vnitrostátní předpisy o službách informační společnosti, které se týkají mimo jiné odpovědnosti zprostředkovatelů. — Směrnice doplňuje právní předpisy Unie vztahující se na služby informační společnosti, aniž by byla dotčena úroveň ochrany zejména veřejného zdraví a zájmů spotřebitelů, jak je stanoveno v pravidlech EU a vnitrostátních pravidlech, jelikož neomezuje volný pohyb služeb informační společnosti.

Společná organizace trhů se zemědělskými produkty	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).	Ustanovení čl. 34 odst. 4 o stažení z trhu pro dobročinné účely. Toto stažení trhu má v současnosti podobu „bezplatného“ organizovaného darování konečným příjemcům. Související právní předpisy stanoví vyšší podporu pro bezplatné rozdělování (stažení z trhu pro dobročinné účely) než v případě stažení z trhu pro jiná určení. Předpokládá se rovněž zvláštní označení k propagaci zdroje a využití finančních prostředků EU. U produktů stažených z trhu se jednoznačně upřednostňuje rozdělení pomoci potřebným osobám prostřednictvím dobročinných organizací a jiných institucí schválených členskými státy. Ostatní užití produktů stažených z trhu představuje alternativy bezplatného rozdělení.
Společná organizace trhů s produkty rybolovu a akvakultury	Nařízení (EU) č. 1379/2013	Ustanovení čl. 34 odst. 2 o souladu se společnými obchodními normami. Produkty rybolovu, které nesplňují společné obchodní normy (včetně minimálních referenčních velikostí pro zachování zdrojů), nesmějí být poskytnuty k přímé lidské spotřebě. Ostatní užití jsou přípustná.
Pravidla pro kontrolu společné rybářské politiky	Nařízení (ES) č. 1224/2009	Článek 58 zavádí zvláštní požadavky na sledovatelnost, které se vztahují na produkty rybolovu a akvakultury.
Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD)	Nařízení (EU) č. 223/2014	— Operační program FEAD může předpokládat financování na darování potravin, kdy jsou potraviny bezplatně darovány partnerské organizaci (veřejnému subjektu nebo neziskové organizaci). — Náklady na sběr darovaných potravin od dárců, jejich dopravu, skladování a rozdělení nejchudším osobám lze uhradit z finančních prostředků FEAD. — Podpořit lze také informační činnosti u možných dárců potravin.

(¹) Obsažené v seznamu pokynů (viz s. 165), který je uveden na adrese: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/key_documents/vat_committee/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf

PŘÍLOHA 2

Rozhodovací schéma: Musím jakožto maloobchodník dodávající potraviny dobročinné organizaci/potravinové bance nebo jakožto dobročinná organizace/potravinová banka dodržovat nařízení (ES) č. 853/2004?

